

Entered as Second-Class matter July 13th 1893. at the Post Office of Chicago, Illinois, under Act of March 3rd, 1879.

Metel XXVI

CHICAGO, ILL., PENKTADIENIS, RUGPJŪČIO (AUGUST) 2d., 1918 M.

No 31

Vokiečiai su- mušti, pa- sitraukę

Milijonas teutonų mėgina sulaikyti
talkininkus.

Lietuva esą renkasi karalių
—vokiečiai pyksta.

Gandas, kad Turkija atskilo nuo
Vokietijos.

Sukilimai Latvijoje prieš Vokiečius.

—True translation filed with the postmaster
at Chicago, Ill., on 1st day of August,
1918, as required by the act of October 6,
1917.

DIDELIS VOKIEČIŲ PASITRAUKIMAS.

Paryžius, liepos 27 d.—Šiandien
vokiečiai visu frontu, į šiaurius
nuo Marne upės, pradėjo trauk-
tis atgal. Oficialis francūzų pranešimas,
paduodamas šią žinią,
sako, kad francūzų ir kitų taiki-
ninkų kariuomenė smarkiai spau-
džia vokiečių artileriją, t. y.
užpakalinę sargybas ir jau pa-
siekė linijos, einančios per se-
kancius miestelius: Bruyeres-
Villemure-Fere, Courmont, Pas-
sy Grigny, Cuisles, La Neuville
ir Chaumyzy. Talkininkai nu-
ėjo apie 10 angl. mylių pirmyn
į šiaurę-ryčius nuo Chateau-Thi-
erry.

Sisai vokiečių pasitraukimas
nuo upės Marne reiškia ne ką
kitą, kaip tik tai, kad vokiečiai
prisipažįsta, jog tapo sumušti.
Sisai antras mušis prie Marne
(pirmas buvo 1914 m.) bus pa-
žymėtas istorijoje kaip pradžia
Vokietijos puolimo.

Paryžius, liepos 28 d.—Francū-
zų karės ofisas išleido šį va-
kara sekantį oficialų pranešimą:
„Į šiaurius nuo upės Marne
mės einame vis pirmyn apelin-
kėse upės Ourcq. Nežiūrint be-
sipyšinimo vokiečių, kurie vi-
sais būdais mėgino sulaikyti mus
nuo perėjimo per upę, mums pa-
vyko peržengti priešakinis mūsų
pulkas anapus upės. Mės eino-
me į miestą Fere-en-Tendenois.
Į šiaurę-ryčius nuo Riz miško
mės pasiekėm Champvoisy.

Iš desinės mūsų kariuomenės
užėmė Anthenay ir Olizy ir pri-
siartinio prie kelio tarp Reims
ir Dormans.

Ant Champagne fronto du vo-
kiečių mėginimai mus užpulti
tapo atmušti.

Paryžius, liepos 29 d.—Šiandie-
ninis francūzų oficialis praneši-
mas skamba sekančiai:

„Ši diena“ pasižymėjo labai
smarkiais mušiais išilgai visą
frontą į šiaurius nuo Marne.
Priešas, kurio pasipriešinimas
galingai padidėjo, kovojo su
kiekviena pėda žemės ir mėgino
mus nustumti atgal skaitlingais
savo kontr-atakais. Mūsų ka-
riuomenė atmušė visus jo smu-
gius ir padarė naują pirmynę.
Ant dešiniojo kranto upės
Ourcq mės nuėjom į šiaurius
nuo Fere-en-Tardenois ir įsiga-
vome į Sergy. Roncheres taip-

gi pakliuvo į mūsų rankas. De-
sinį pusę mės perėjome Dor-
mans-Reims kelią.

Amerikonių armija smarkiai ir
pasekmingai kovoja ant fronto
į pietus nuo Soissons.

MILIJONAS VOKIEČIŲ MĖGINA SULAIKYTI TALKININKUS.

Londonas, liepos 31 d. Nors
vokiečiai sutraukė arti milijono
kareivių į milžinišką mušį, kuris
siaučia lanke tarp Soissons ir
Reims ir nors jie pasitusiai ir
be paliovos kontr-atakuoja išilgai
visą įlinkusią liniją nuo Soissons
net iki Reims apelininkų, vienok
net ir šitas didelis vokiečių skait-
lius nepadarė didelio įspūdio ant
talkininkų. Teisybė vokiečiai nar-
šiais kontr-atakais numušė talki-
ninkus truputį atgal poroj vietų,
bet talkininkai įvairiose vietose
laimėjo dar keletą labai svarbių
vietų.

Vokiškas kron-princas, kuris yra
vadu šitų visų armijų, turėjo su
savim apie 500,000 kariuomenės
tarp Reims ir Chateau Thierry,
kuomet jis pradėjo savo paskutinį
oienisvą skersai Marne liepos
15 d. Kadangi vėliau skaitlius jo
kariuomenės žymiai padidėjo, tai
galima manyti, kad jis parsitrau-
kė daug kariuomenės nuo kitų vo-
kiškų armijų.

Nors vokiečių kontr-atakai yra
dideli ir labai smarkūs, tai vienok
Londono nėra manoma, kad vo-
kiečiai manytų laikytis dabartinę
savo liniją. Londone manoma,
kad vokiečiai trauksis net iki upės
Vesle. Bet Paryžiuje manoma ki-
taip — kad jis sustos, kur dabar
stovi ir toliaus nesitrauks, nes
kitai jis būtų neparsitraukęs net
to naujų divizijų kariuomenės nuo
anglų fronto, iš kron-princo Rup-
precht armijos.

Darydamas milžiniškus kontr-
atakus ir vartodamas didelę dau-
gybę kanuolių, vokiečiai, matyt
mėginis kiek galėdamas sulaikyti
talkininkų pirmynę. Savo ke-
lin talkininkų pirmynę iki šiol
jau beveik visai išvijo vokiečiai
iš to trikampio, kurį jie buvo
įkirtę tarp Reims ir Soissons.

—True translation filed with the postmaster
at Chicago, Ill., on 1st day of August,
1918, as required by the act of October 6,
1917.

VOKIEČIAI SIUNTA, KUO-
MET LIETUVA PATI BUK
SKYRĖSI KARALIŲ.

Amsterdamas, liepos 24 d. Gan-
das apie tai, buk Vilnius, kuni-
gaikštis Urah, priėmė liuloną
Lietuvos sosto vainiką, prie-
žedė prie pasiutinio vokiškus
pan-germanistus [tokin vardu
vadinama tuos, kurie nori sut-
verti milžinišką valstybę vardu
Mittel-Europa — Vidurinė Eu-
ropa, — į kurią įeity ne tik vo-
kiečiai, bet ir kitos mažesnės tan-
tos, „reikalingos“ vokiečių ga-
lybės praplatinimui].

Berlino sferose manoma, kad
tasai gandas apie kunigaikštį
Urah ir Lietuvą gali kartais
pasirodyti teisingas, nežinint
paprastų oficialių valdžios užgi-
nimų ir todėl tikrieji prusakai
yra aiškiai susirupinę tuomi, kad
Lietuvos Taryba Vilniuje, kuri,
kaip abelnai yra manoma, yra
prikimsta lojalistais vokiečių ba-
ronais [tas yra neteisybė, nes
Lietuvos Tarybą nėra nei vieno
vokiško barono], ignoruodama
kaizerį, velytų pietines Vokietijos
kunigaikštį ir neprigulmybę
vieton pastoti dalimi Prusijos.

Vokiškų laikračių svarstymai
apie šį reikalą yra žingeidūs ir
tuomi, kad jie parodo kaip toli
nuetina vokiečių dūrmans, kuomet
jie kalba apie „Rubežų sau-
gumą“. Laikraštis Vossische
Zeit ung, pavyzdžiui, nevyrio-
la nieko į bovelną ir tiesiai rašo:

Nėra esą kalbos apie Lietuvos
neprigulmybę.
„Vokietija ne tam užėmė Lie-
tuvą ir parubėzines provincijas,
idant paluosioti ten gyvenan-
čius žmones, bet tam, idant sut-
verti zoną (apskritį), kuris būtų
apsauginimui faterlando nuo
jo priešų. Parubėzio tautų liki-
mas — sako toliau tas laikraštis
— privalo būti pilnai tokis,
kuris sutiktų su ateities Vokie-
tijos interesais.

O kitas laikraštis Tag-
liche Rundschau rašo
sekančiai:
„Lietuvai neprivalo būtų duo-
ta neprigulmybė, bet ji privalo
būti prijungta prie Prusijos.“
Tiek tuo tarpu apie tuos tai-
syms Vokietijos rubežių „be-
aneksijų“, ant ko Vokietijos
kancleris yra pripratęs nusimoti,
kaipo „ant mažesnių reikalų.“

Kunigaikštis Urah, sakoma,
tikrai norėtų gauti vietą ant
naujo sosto. Jis yra Wurtener-
go karalijos generolas ir yra
galva Urah kunigaikštėčių šeim-
nos, kuri nėra viešpataujanti
šeimyna, bet yra surišta gim-
nystės ryšiais su Bavarijos ka-
rališka dinastija (šeimyna). Jis
savo laiku buvo kandidatu ant
Albanijos sosto.

Idomus yra jo pasirinkimas
naujo sau vardo. Esin gandas,
kad jeigu jis liktų Lietuvos ka-
ralium, tai jis prisiimtų sau var-
dą Mindaugo Antrojo. Mindau-
gis Pirmasis viešpatavo Lietu-
voj trylikame amžiuje. Jis pri-
kams krikštą, idant pasiluosuoti
nuo vokiškų kryžievių užpuld-
nėjimo ir idant gauti sau vardą
karaliaus. Kuomet jis šito savo
tikslą pasiekė, jis vėl metė krik-
ščionybę ir atsigrįžo atgal prieš
Vokietijos daugybę jų išmušė ir
sudegino jų miestą Pernau.

Šiandieniniai vokiečiai, supran-
tama, vargiai galėtų džiaugtis
iš tokio vardo pasirinkimo, kuomet
tasai Lietuvos karaliaus var-
das yra surištas su tokia tradi-
cija.

[Viršminėtas telegramas buvo
prisiustas kaip specialis straips-
nis Chicago laikraščio Daily
Tribune korespondento Geo.
Renwick iš Amsterdamo].

—True translation filed with the postmaster
at Chicago, Ill., on 1st day of August,
1918, as required by the act of October 6,
1917.

SAKO, TURKIJA PERTRAU-
KUSI RYŠIUS SU
VOKIETIJA.

Londonas, liepos 30 d.—Saly-
tiesiginio pranešimo iš Kon-
stantinopolio, ryšiai tarp Voki-
etijos ir Turkijos esą tapo per-
traukti.

Tokį pranešimą prisiuntė Ex-
change Telegraph Co. Kopen-
hageno korespondentas.

Jau per keletą mėnesių nesu-
tikimai tarp Vokietijos ir Tur-
kijos didėjo.

Liepos 15 d. buvo pranešta,
kad Turkijoje jaučiamas didelis
neuzsiganėdinimas dėl Vokietijos
atsisakymo pasiūsti sustipri-
nėjimus sulaikymui anglų eji-
no priekini Mesopotamijoje.

Bet svarbiausia priežastim ne-
sutikimų buvo Vokietijos po-
zicija linkai Turkijos, kuomet
Turkija susiginėjo su Bulgarija
dėl atiduotos Rumunijos teri-
torijos Bulgarijai.

Vakarykštės žinios sakė, kad
dideli nesutikimai tarp Turkijos
ir Bulgarijos gindo ministerijos
krizį Konstantinopolyje. Viena
frakcija vadovauja Talat Pasha,
o kita—Enver Pasha, kuris yra
remiamas Vokietijos.

Tallat Bey sudarė naują mi-
nisteriją vasario 4 d. ir vasario
26 d. buvęs padarytas pasikėsi-
nimas ant jo gyvasties, palei-
dziant į jį 3 šuvis].

Vėliaus pranešta, kad priežas-
tin pertraukimo ryšių tarp Tur-
kijos ir Vokietijos esą buvę ta-
kad Vokietija atėmė nuo Turki-
jos paskutinį jos didelį mašio
laivą, priešai Turkijos valdžios
norą.

Vienok šita žinia apie pertrau-
kimą ryšių iki šiolie iš jokių
kitų neutrališkų šaltinių nėra pa-
tvirtinta.

—True translation filed with the postmaster
at Chicago, Ill., on 1st day of August,
1918, as required by the act of October 6,
1917.

SULAIKO STREIKĄ
KULKASVAIDŽIAIS.

Amsterdamas, liepos 31 d.—
Naujas streikas iškilo miestelyje
Kalk, netoli Koeno, Prusijoje, kaip
apie tai praneša laikraštis Echo
Belge.

Idant numalšinti streiką vokie-
čių valdžia pavartojo prieš strei-
kierius kulkasvaizdžius, o streiko
lyderiai tapo suareštuoti. Policija
vaikė žmones gatvėmis, bet tie vis
atgal rinkosi į būrius.

—True translation filed with the postmaster
at Chicago, Ill., on 1st day of August,
1918, as required by the act of October 6,
1917.

VOKIŠKI EKSPERTAI
GIRIA FOCH'Ą.

Amsterdamas, liepos 27 d.—
Vokiški kariai ekspertai, nega-
lėdami toliau nuo žmonių prie-
sėpti talkininkų laimėjimų prie
Marnos, dabar pradeda girti tal-
kininkų vyriausio vado gen. Fo-
cho gabumus.

Laikraštis Vossische Zei-
tung, pavyzdžiui, atkartotinai
vadina jį „gabių vadu.“

Žingeidu būtų žinoti, ką vo-
kiečių tauta, paprastai žmonės,
mano apie šitą vokiečių pralai-
mėjimą. Kad žinios apie nelai-
mę ties Marne juos pasiekė i-
kad nusiminimas tarp žmonių
yra patėmytinas, apie tai galima
spresti nors ir iš straipsnio, ka-
s i rašo Prusijos žemesnio buto
tstovas Traub pan-germaniska-
ne laikraštyje Tagliche
Rundschau.

Traub su pasiutimu užsipo-
ant rėksnių, kurie, anot jo, „dri-
sta abejoti apie teisingumą ofi-
ciali štabo pranešimų.“ Jis des-
peratiškai kviečia prie „didesnės
drąsos“ ir „didesnės kantrybės“
ir pagaliai išsiplėpia sekančiai
„Jeigu 'Der Alte Fritz' [tai
vadinama Frederick Didįji, vo-
kiečių karalių, pasekmingai ve-
lų Septynių Metų Karį] vaik-
šiotų šiandien gatvėmis ir maty-
tų nuleistas žmonių nosis, tai ji-
basakytų: 'Atsiminkite Septynių
Metų Karį, kuomet viltis, tan-
kiai buvo mums žuvusi. Kam
urzgėti todėl, kad reikalai pri-
marnos neina taip gerai, kaip to
tikėtasi? Po vėlnių, jūs turė-
tute sarmatytis patįs savęs!‘“

—True translation filed with the postmaster
at Chicago, Ill., on 1st day of August,
1918, as required by the act of October 6,
1917.

KAIP MELUOJA APIE
AMERIKONUS.

Amsterdamas, liepos 25 d.—
Korespondentas vokiškos telegra-
fikos Wolffo agentūros, tele-
grafuodamas nuo mūsų fronto,
taip aprašinėja atsitikimus, kuomet
amerikonai su francūzais
pradėjo vokiečiams kailį lupi:

„Varydami toliaus savo atakus
tarp upių Aisne ir Marne, fran-
cūzai pirmu sykiu pavartojo
amerikoniską kanuolių pašarą,
[suprask: Amerikos kariuomenę
sulyginamai didesniai skaitliu,
je, kaip prieš prieš savo Sen-
galškos kariuomenės [senegalai
yra kolonijinė francūzų kariu-
menė iš Afrikos; senegalai yra
neapšviesti, labai žemai stovint
žmonės, bet narsūs kareiviai].

„Tankios minios juodakų ir
amerikonų buvo trenktos prieš vo-
kiečių liniją. Jie užmokėjo už tai
keliais šimtais tukstančių už-
muštų nigerių ir amerikonių. Ne
kuriose vietose jie ejo atakai
sešiolikoj 'vilnių, viena vilnis po
kitos. Viena po kitai šitos vil-
nys subyrėjo prieš vokiškos arti-
lerijos ir kulkasvaizdžių ugnį.

„Trečią dieną amerikonių in-
fanterija (pėstininkai) pradėjo
žusilaikinti, puldam ant žemė-
tuojaus, kaip tik vokiška artilie-
rija pradėdavo darbą. Sausdumų
besitiesiant, jie bėgdavo atgal
greitai, taip kad kartais jų atak-
kas virsavo bėgima.“

Vėliaus Wolffo agentūra pa-
siuntė kitą telegramą, kuriame
viršminėta žinia buvo pataisyta
kaslink nuostolių mušyje. Vieton
„jie užmokėjo už tai keliais
šimtais tukstančių užmuštų ni-
gerių ir amerikonių,“ agentūra
praneša, kad turėję būti „deset-
kai tukstančių užmuštų.“

—True translation filed with the postmaster
at Chicago, Ill., on 1st day of August,
1918, as required by the act of October 6,
1917.

NAUJAS VOKIEČIŲ AMBA-
SADARIUS MASKVOJE.

Londonas, liepos 25 d.—Dr.
Karl Helfferich, buvęs Vokietijos
vice-kancleris, tapo paskirtas
Vokietijos diplomatišku atstovu
Maskvoje, kaip apie tai praneša
Reuterio telegramas iš Amster-
damo.

Kitas telegramas iš Amster-
damo praneša, kad Dr. Helfferich
pasims su savim Maskvon du
batalijonų vokiškos kariuomenės
saugojimui vokiškos ambasados
Maskvoje.

(Tęsa ant 2ro pusl.)

Dienraščio Reikaluose.

AR PADARYSIM?

Rugpjūčio 1 d. perėjo. Ma-
nėme iki tam laikui surinkti vi-
sus 2,000 šerų, reikalingų dien-
raščio suorganizavimui. Likus,
rugsjūčio mėnesį manėme su-
naudoti sutvarkymui visų reika-
lų, suorganizavimui dienraščio
štabo ir t.t. Bet pasirodo, kad
būrėsim dar dikčiai pasidarbuo-
ti ir šį rugsjūčio mėnesį, jeig
nors, kad naujas d'endraštis iš-
eity nuo pradžios rugsėjo, tai
kaip buvo žadėta.

Iki šiolei, vieton 2,000 dien-
raščio šerų, yra paimta tik trū-
putį daugiau negu 1,000 šerų.
Vadinasi, dar truksta 900 šerų
suvisrsum.

Ar juos surinksim? Ar pa-
darysim tai iki rugsėjo 1 d., ne-
ta diena yra nustatyta kontrak-
te, kokį dienraščio komitetas yra
padaręs su Universal State Ban-
ku, kur visi sumokėti pinigai yra
laikomi.

Teisybė, pradėdami organizu-
ti dienraštį pat karščiausiu va-
saros laiku ir tokiu trumpu lai-
ku, užsivertėm sau tokį didelę
darbą, kokio joks laikraštis iki
šiolei nebuvo mėginęs tokios
galygos padaryti. Mės tikėji-
mės tai padaryti. Ir nors di-
laug truksta, bet syki persive-
tę per kalno viršunę, pasiekę da-
giaus negu pusės reikalingų šerų,
mės tikimės dabaigti ir tur-
900 šerų, kurių dar truksta dien-
raščio pradėjimui.

Vyrai! Pusę mušio prakišo-
me, nes nepadarėme visko i-
rugsjūčio 1 d., kaip tą stengė-
mės padaryti. Iš pirmų, vadina-
[suprask: Amerikos kariuomenę
sulyginamai didesniai skaitliu,
je, kaip prieš prieš savo Sen-
galškos kariuomenės [senegalai
yra kolonijinė francūzų kariu-
menė iš Afrikos; senegalai yra
neapšviesti, labai žemai stovint
žmonės, bet narsūs kareiviai].

„Tankios minios juodakų ir
amerikonų buvo trenktos prieš vo-
kiečių liniją. Jie užmokėjo už tai
keliais šimtais tukstančių už-
muštų nigerių ir amerikonių. Ne
kuriose vietose jie ejo atakai
sešiolikoj 'vilnių, viena vilnis po
kitos. Viena po kitai šitos vil-
nys subyrėjo prieš vokiškos arti-
lerijos ir kulkasvaizdžių ugnį.

„Trečią dieną amerikonių in-
fanterija (pėstininkai) pradėjo
žusilaikinti, puldam ant žemė-
tuojaus, kaip tik vokiška artilie-
rija pradėdavo darbą. Sausdumų
besitiesiant, jie bėgdavo atgal
greitai, taip kad kartais jų atak-
kas virsavo bėgima.“

Vėliaus Wolffo agentūra pa-
siuntė kitą telegramą, kuriame
viršminėta žinia buvo pataisyta
kaslink nuostolių mušyje. Vieton
„jie užmokėjo už tai keliais
šimtais tukstančių užmuštų ni-
gerių ir amerikonių,“ agentūra
praneša, kad turėję būti „deset-
kai tukstančių užmuštų.“

—True translation filed with the postmaster
at Chicago, Ill., on 1st day of August,
1918, as required by the act of October 6,
1917.

NAUJAS VOKIEČIŲ AMBA-
SADARIUS MASKVOJE.

Londonas, liepos 25 d.—Dr.
Karl Helfferich, buvęs Vokietijos
vice-kancleris, tapo paskirtas
Vokietijos diplomatišku atstovu
Maskvoje, kaip apie tai praneša
Reuterio telegramas iš Amster-
damo.

Kitas telegramas iš Amster-
damo praneša, kad Dr. Helfferich
pasims su savim Maskvon du
batalijonų vokiškos kariuomenės
saugojimui vokiškos ambasados
Maskvoje.

(Tęsa ant 2ro pusl.)

paėmė 5 dienraščio šerūs ir dar
surado apie 5 ar 7 kitus šerūs.
Dirbsim iki galui. Tik jūs te-
nai ir patis čekigiečiai pasidar-
buokit. Geriausios kloties!”

Prizadėjo Du, Gavo Šešis.
P-as J. Gudaitis iš So. Man-
chester, Conn., mums rašo:

„Pradžioje buvau prizadėjęs
su savo ir savo draugo šerū.
Dabar laikau savo žodį—ir dar
su pridėku: vietoje dviejų šerų
siunčiu jums šešis.“ Ir tai tu-
riu pasakyti, kad, išskyrus ma-
ne, visi kiti yra ne So. manches-
teriečiai, bet hartfordiečiai. Vi-
si jie su dideliu noru prisidėjo
po vieno šero ir su dideliu ne-
kantrumu laukia pasirodymo
naujo dienraščio.

Užsirašę po šerų sekančios
ypatos:

T. Valkevičius,
A. Volungevičius,
J. Gudaitis,
J. Blatinis,
P. Milvidas ir
A. Klimas.

Daytonas Su Dviem Šimtais
Atpyškėjo.

„Šiuomi prisijūčiame du šim-
u doliarų už 20 šerų naujam
amerikos Lietuvių Dienraščiui.
Iutume gal ir daugiau sugriebs-
et kad čia apart mūsų pradėjo
larbuotis dienraščiai dar p. M.
Mockevičius, ir kaip girdime,
am taipgi gerai sekasi, tai ir
jisai mažu prisijū dienraščiai
dar kita tiek. Vėliaus prisijū-
mė gal dar daugiau, nes dar yra
daugiau pasizadėjusių, tik nete-
ko su jįs pasimatyti.“

Taip mums rašo pp. Povylas
Dambrauskas, kuris pats viena
pasimė sau 10 šerų už šitą
simtinę, ir p. T. Skackauskas
kuriedu vyru taip puikiai dar-
bavo.

Surašas ėmusių šerūs yra su-
kantis:

Povylas Dambrauskas
Tamas Skackauskas
Pranė Dambrauskas
Jonas Jucius
Juzė Skackauskienė
Jieva Valiūšienė
K. M. Valiūsis
Vincas Povylaitis

Viso.....

Iš šito surašo matyti, kad
Daytone yra keletas gerų tauti-
kų lietuviškų šeimynų.

Kareivio Šeras.

Iš New Philadelphia gauname
dar vieną šerą p. Igno Janulevi-
čiaus. Janulevičius dabar yra
Dėdės Samo kariuomenėje ir išsi-
reikšė, kad jeigu jam prisieity
mirti kovoje už žmonijos laisvę,
tai savo šerą perveda savo se-
serei Elzbietai Janulevičiūnei (iš
Nemickiūnų sodžiaus, Panevė-
žio pavieto).

Newarkiečiai Pasiraivė.

Ilgai nieko negirdėjome nuo
newarkiečių, nors tenai teko ma-
tyti vyrų kai aržuolių. Bet pa-
galios ir jie pradėjo raitytis.
Štai p. Petras A. Lukšis atovė
mums celių pustuzinį šerų ant
vieno sykio.

Paėmė po vieną dienraščio šerą
sekan tie vyrai:

Vincas K. Puodžiūnas
Petras A. Lukšis
Povylas Prancikaitis
Mikolas Truska
Jonas Lukas
Stasys Adomaitis

Pas A. J. Bernotas iš Grand Rapids, Mich., rašo, kad jis nenori būti "slakeriu", todėl skubina su savo šerū, prisijungdamas desimting. Jis sako, kad Grand Rapids nestokoja gery tėvyninių lietuvių ir todėl tikisi, kad prie galo ir jie griebis už darbo, kuomet pamatys, kaip visa lietuviška armija ir kitų kolonijų darbuojasi.

Jonas M'kalauskas, iš New Britain, Conn., žiūrėjo-žiūrėjo į tą dienraščio paukštį, ir vis laukė, kada jis, pakėlęs sparnus, išlėks į mūsų visuomenę. Nesulaukdamas, rašo:

"Matau, kad tasai jūsų dienraščio paukštis turbūt dar ne visas plunksnas turi išsiauginęs, o be plunksnų joks paukštis, žinoma, lėkti negali. Todėl aš siunčiu plunksną ir noriu, kad paskirtu laiku jis pasirodytų, kai garsys pavasaryj. Siunčiu \$10.00 už vieną šerą."

Pas K. Butkus iš East St. Louis, Ill., mano likti "tuzn". Dienraščio šerū iš čia paėmė: K. Butkus, K. Gadeika ir J. Langalis.

S. Bogušis iš Sault Ste. Marie, Mich., paėmė dar vieną šerą—nekantrauja, kad dienraštis taip ilgai nepasirodo, tai sako, dar vienu šerū reik jį pastumti.

Tarp kitų šerūninkų, atvykusių šią savaitę į naujo dienraščio armiją, galima paminėti šekiančius: J. Pajieda, Jersey City, N.J.; V. Karvelis, Rockford, Ill.; J. Rautkis, Worcester, Mass.; W. Buklers, Ruthland, Vt.; P. Stenč, Humtulis, Wash.; P. Andrejūnas, Manchester, N.H.; J. Puidokas, Lincoln, N.H.; V. Radzvilas, Detroit, Mich.; J. Tamulynas, Cambridge, Mass.; R. Karuza, Jersey City, N.J.; V. K. Račkauškas, New York; Kundrotas, Wilkes-Barre, Pa.; XYZ; Juozas Paunksnis, Chicago; Juozas Mikalajūnas, Chicago; Jonas Zaura, Chicago (Toliaus bus).

KARĖS ŽINIOS.

(Tęsa nuo 1-imo pusl.)

—True translation filed with the postmaster at Chicago, Ill., on 1st day of August, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

EX-CARUKAS IR GI JAU NEGYVAS.

Amsterdamas, liepos 25 d. — Aleksis Romanovas, buvęs Rusijos sosto įpėdinis, mirė "nuo persilimo" į kelias dienas po to, kaip jo tėvas ex-caras, tapo nužudytas. Apie tai praneša telegramas iš Maskvos Berlio laikraščiui Lokal Anzeiger.

Kitas telegramas iš Berlio praneša, kad iki liepos 19 d. bolševikai nušovė daug as negu 200 social-revoliucionierių už dalyvavimą užmaime vokiško ambasadoriaus Mirbacho ir už jų dalyvavimą kor-revoliucionijoj prieš bolševikus. Apie tai pranešė Vokiškam atstovui Maskvoje pats Cicerin, bolševikiškas užrubežio ministeris.

Tarp naujų yra ir Aleksandrovič, vice-prezidentas komiteto, kuris vedė suokalbį prieš vokišką ambasadorių von Mirbach. Apart to, dar 100 ypatų yra laikoma po areštu.

LATVIAI KILA PRIEŠ VOKIEČIUS.

Petrogradas, birželio 15 d. — Pabėgėliai iš buvusios Rusijos provincijų, dabar užimto, praneša, kad tarp žmonių užimtuose kraštuose auga vis didesnis vokičių neapkenčiamas.

Apie linkę Pskovo vokiečiai pradėjo konfiskuoti nuo gyventojų maistą, kas privedė prie dviejų sukilimų prieš vokiečius.

Laike paskutinių tokių sukilimų su kasimiečiams papasakojio, kad Amerikos ir Japonijos kariūnėms jiems pagelbės. Žinoma, tokios pagelbos jie susilaukti negalėjo ir jų sukilimas užsibaigė labai nelaimingai.

Tulas skaitlius kaimiečių tapo sušaudyta, o dvarų namai čielomis apiepinkėmis tapo vokiečių su žeme sulyginti, kaip "pamokinimas." Apie tai ateina žinios į Petrogradą.

Pskovo apiepinkėse, sakoma, vokiečiai konfiskavo visą maistą, kurį tik jie galėjo išsivežti, išskyrus tik trupučio, kas buvo gyventojams palikta.

Tarp Rygos darbininkų sakoma esąs badas. Vokiečiai esą tankiai duodavo žmonėms ne daugiau vieno svaro duonos ant čielo mėnesio.

IS AMERIKOS.

—True translation filed with the postmaster at Chicago, Ill., on 1st day of August, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

TIKTAI SPAUSTUVES GALI SIŪSTI KNYGAS BELAISVIAMS.

Washington, D. C. Laikraščius ir knygas galima siūsti amerikoniškiems kareiviams, patekusiems į vokiečių nelaisvę. Bet tai galima padaryti tikta: užsakius tokias knygas ar laikraščius tiesiog iš spaustuvių, ir kad spaustuvių pati nuo savęs jas išsiųstų, naujas.

Tokį padavimą išleido Amerikos karės departamentas. O priežastis tam yra tokia, kad siunčiant senas knygas, arba laikraščius iš privatių rankų yra labai lengva tokiu būdu šnipams persiūsti Vokietijon slapta žinias iš Amerikos. Amerikos cenzoriams labai sunku tokias senas knygas ir laikraščius egzaminuoti.

Amerikos kareiviams, esantiems Francuzoj, galima siūsti ir naudotas knygas bei laikraščius. Padavimą lytiš tik kareivių, patekusių Vokietijos nelaisvėn.

NULEISTA 15 NAUJŲ LAIVŲ.

Washington, D. C. Pereitą savaitę padirbta 10 naujų plėminių laivų, kurių abelnas išnašumas siekia 53,250 tonų. Apart to nuleista vandenin 5 mediniai laivai 19,200 tonų išnašumo. Tame skaitliuje Didžiųjų ežerų laivų dirbtuvės nuleido 4 laivus, Pacifico pakraščio dirbtuvės 3-o Bethlehem Shipping Corporation 1 didelį tavorinį laivą.

Iki šiolei laivų statymo taryba padirbta iš viso arti 250 naujų laivų, kurių abelnas išnašumas siekia pusantro milijono tonų.

REIKALAUŠ DAUG DARBININKŲ.

Chicago, Ill.—Laike ateinančių 12 mėnesių, sulys manymo John B. Densmore, kuris yra vyriausio Valdžiško Darbo Biuro direktorium, valdžiai reikės nuo trijų iki keturių milijonų darbininkų, apart tų, kurie dabar dirba prie karinių darbų. Jie bus paimti iš tų dirbtuvių, kurios nedirba karinėms tikslams ir pastatyti į dirbtuves, dirbančias karės tikslams.

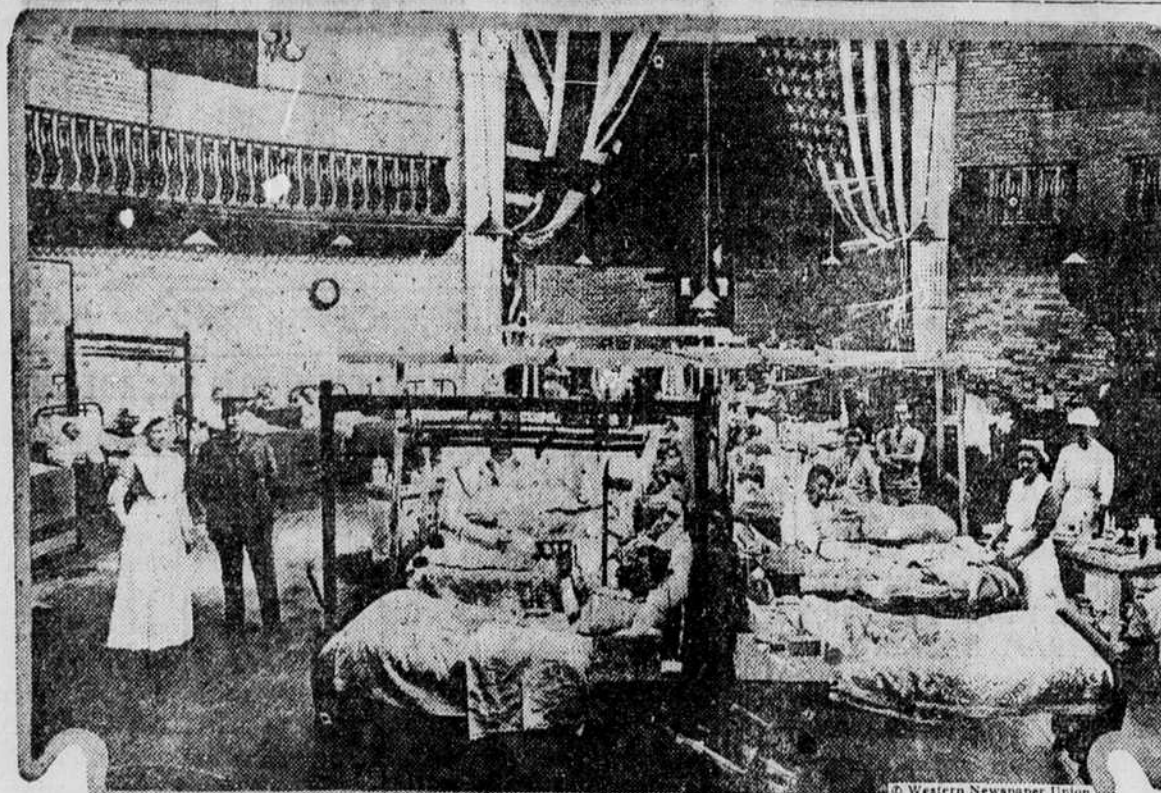
Valdžia Washingtono pareikalavo nuo visų dirbtuvių, dirbančių kariniams darbams, žinios apie tai, kiek neišlavintų darbininkų jos reikalauja dabar ir kiek galės reikalauti ateityj. Šiuo laiku yra apie 70,000 dirbtuvių, dirbančių karės reikalams.

Nuo rugpjūčio 1 d. kiekvienam darbdaviui, pas kurį dirba daugiau negu 100 darbininkų, yra užginta samdyti darbininkus kitaip negu per Suviennytų Valstijų valdišką Darbo Biurą. Bet ta 100 skaitlinė palyti tik vyrams.

Nuo rugpjūčio 1 d. valdžia per tam tikras tarybas pareikalavo nuo dirbtuvių, kurios nedirba kariniams darbams, žinios apie tai, kiek neišlavintų darbininkų jos reikalauja dabar ir kiek galės reikalauti ateityj. Šiuo laiku yra apie 70,000 dirbtuvių, dirbančių karės reikalams.

APSIIEK GRAŽIAI SU SAVO ARKLIU.

Chicago, Ill. Hugo Schwartz ir Albert Johnson žiauriai apsiėjo su savo arkliu, mušdami jį.

AMERIKOS KARIŠKAS LIGONBUTIS.

Amerikos Raudonas Kryžius turi įtaisę kariškų ligonbutių Anglijoje, kad sužeistų karių nereikėtų vežti net Amerikon. Jie yra labai gerai įrengti, kas matyt iš paveikėlio.

Tą pamatė Mrs. Lottie Hall ir davė apie tai žinią policijai. Schwartz ir Johnson tapo pakviesti prieš teisėją Hayes, kad paaiškintų, ar todėl jie taip žiauriai apsieina su gyvuliu, kad tasai pasiskusti negali. Abudu gavo po \$25.00 baudmės ir katus turėjo užsimokėti.

TAUTINĖ APSAUGA MOTE-RIMS IR VAIKAMS.

Vyrams išeinant, atlikti savo pareigas kariūnėse, jų šeimynos neretai susiduria su labai dideliais keblumais. Žinoma, valdžia nemano šaukti į kariūnė tokių vyrų, kuriems reikia savo šeimynas aprūpinti; tačiau apie linkybę nevisada taip švelniai susidavadi ir tokiu būdu pasitaiko, kad namieje gali atsirasti vargas.

Beveik kiekviena jauna moteris pati susiduria su tuo, kad ji reikia aprūpinti savę ir gal vieną arba du kūdikius. Tokios moteris privalo turėti visa ko savo suraminimui ir tokią paramą, kokią tik galima jai suteikti. Todėl namieje federalis įstatymas, pagal kurį kareivis siunčia dalį savo algos šeimynai, taipgi skiria tokią šeimynai pridėtinę paramą — pašalpą, kas, beabejonės, suteik tokioms šeimynoms didelį palengvinimą.

Kada vyras neuždirba gana algos pragyvenimui, tada ir motieris priversta palikti jaunus kūdikius ir eiti į darbą, kad prigriebtų šeimyną išmaitinti. Tokiam atvejiu nukentčia vaikučiai. Kad užbėgti tokiems atsitikimams už akių, Suviennytų Valstijų Darbo Departamento Vaikų Biuras ragina kad vyrams su šeimynoms būtų mokama užtekinai algos jų šeimynų užlaikymui.

Jeigu tėvas neuždirba mažiau negu \$550 į metus, tai kūdikiui tokių šeimynų išmaitinti du kartiek, negu pa šeimynas, kur tėvas uždirba \$1,050 arba daugiau. Yra tai užtekinai priežastis pakelti algą tiems vyrams, kurie yra tėvas, nors iki \$1,000.

IS DARBO LAUKO

Duluth, Minn. Daugiau negu 500 darbininkų ant Altono doku, priklausančių Grear Northern geležinkelini, išėjo anstreiko į pustrėcios valandos po to, kaip jie padavė reikalavimą padidinti jiems algas.

IS VISUR.

—True translation filed with the postmaster at Chicago, Ill., on 1st day of August, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Rumunijos valdžia rengia sumanytą naują įstatymą, kuris duotų Rumunijos žydams lygias politiškas teises su kitais gyventojais. Sumanymas padavadijo, kad pilnas politiškas teises turėtų gauti visi žydai, dalyvavusie karėje; tie, kurie yra gimę Rumunijoj iš Rumunijos gimusių tėvų ir tie, kurie 1916 metuose, t. y. laike karės, buvo kokioj nors profesijoj nemažiau to metų.

Vokiečių socialistų organas Vorwaertras praneša, kad Vokietija yra padariusi natją taikos pasiūlymą, šiuo sykiu per Ispaniją.

Vokiškos išlygos buk yra sekančios:

1. — Vokietija nenori užgriebimų arba piniginių atliginimų Vakarų, t. y. nuo Francuzijos, Anglijos.

2. — Taikos sutartys, padarytos su Rusija ir Rumunija negali būti svarstomos, t. y. jos privalo pasilikti taip, kaip padarytos.

3. — Saviapsprendimo tautų principas nebuvo svarstomas, bet jis gali būti išrištas taikos konferencijoj, kur Belgijos dikimas taipgi bus išrištas.

4. — Baikanų klausimas privalo būti išrištas prie taikos konferencijos stalo.

5. — Jurių laisvė, nuginklavinimas Gibraltaro ir Suezo kanalo ir Vokietija turi teisę įsitaityti sau anglij stotis.

6. — Kolonijų klausimas privalo būti išrištas ant status quo pamato, t. y. visos vokiškos kolonijos privalo būti sugrąžintos Vokietijai.

Mintas socialistų organas skaito šitas išlygas visai "žmoniškoms" — kas parodo, kad visai vokiškų socialistų organas jau visai su kunu ir dušia atsidavė kaizerizmui.

Laike 24 valandų, liepos 27 d., Petrograde, anot oficialio bolševikų pranešimo, dar 111 ypatų usirgo aziatiška cholera, o 33 žmonės yra nužudę, kad susirgo ta pačia liga.

Kaizeris atsisakė priimti auiliencijoj grafi Luxburgą, buvusį Vokietijos ministerį Argentinoj, kuris tapo sugautas siuntinėjant šnipiškus telegramus iš Baenos Aires per švedų ambasadą. Grafas Luxburg, kaip atsimename, buvo autorium telegramo, kuriame jis patarė submarinams "nuskandinti, kad ir ženklo neliktų" Argentinos laivus.

Vokiečiai siunta, kad jie negali išgauti kariškų paslapčių iš Amerikonų, paimtų nelaisvėn. Amerikoniški kareiviai, pakliuvusie nelaisvėn ir užklausti vokiškų aficerių apie kariškas paslapis Amerikos armijos, atsakinėja: "Apie tai pasiklauskit Pershingo," arba "Telegrafuokit Wilsonui."

Telegramas iš Hamburgo, gautas Baselyj, Sveicarijoj, praneša sekančiai:

"Daugiau negu 20 didelių submarinų dabar veikia Amerikos pakraščiuose. Skaitlius submarinų Atlantiko vandenynė padidėjo ant 30% laike paskutinių septynių mėnesių."

Šitas pranešimas nesutinka su pranešimu Sveicarijos inžinier-

iaus, sugrąžusio iš svarbiausios vokiškų stoties Kiel ir pranešusio, kad tas uostas yra pilnas sugedusių submarinų ir kad yra sunku gauti submarinams igūdą. Šitos žinios teisingumo neuzginta iš vokiškų pusės.

Šeši talkininkų orlaiviai bombardavo turkų sostinę Konstantinopolį pereitą savaitę, kaip ir skelbia turkų oficialis pranešimas. Penkios ypatos tapo užmuštos.

Vokiški laikraščiai skelbia telegramą iš Maskvos, kuriame sakoma, kad buvusi carienė prašė Lenino valdžios, idant leistų jai pastoti į vienuolyną Švedijoj ir pasiimti su savim savo dukteris. Telegramas sako, kad bolševikų valdžia atsisakė tokį leidimą duoti.

JUOKELIAI.

Mieste Columbus, Ohio, išėina laikraštis The City Bulletin. Jo redaktorius A. E. Clark pasakoja apie sekantį atsitikimą su savo draugu, kuris rinko aukas Raudonam Kryžiui.

Draugas pasibeldė į vienas duris ir išgirdo balsą iš vidaus: "Come in!"

Jis mėgino ineiti ir paskui susuko: — Kad užraktyta... — Come in! — vėl atkartojė balsas iš vidaus.

— Sakau, kad uždarę, kaip aš ineisiu? — Come in! — Užraktyta—sakau gi...

Cia atsidarė langas iš kito namo ir moteriškė, iškišus galvą per langą, tarė: — Tuose namuose nėra nieko namie. Tamista kalbėsi su papuga...

MATAI, KAIK ATKIRTO. Apie gen. Pershingą, vyriausio Amerikos armijos vadą Francuzijoj, pasakoja tokį anekdotą: Paryžiuje automobilius važioj moteris-bolševikė. Gen. Pershingas lygiai ant trijų po pietų rėjo kur ten važiuoti ir davė prieką, kad automobilis jo tuo laiku lauktų. Gen. Pershingas yra labai punktuališkas ir baisiai nemyli, jeigu kas nėra ant laiko, iki minutės, padaryta.

Atėjo lygiai trečia valanda, jis išėjo, o automobilis nėra. Tik po trijų minučių užvažiojo moteris-bolševikė su automobilium.

— Jūs susivėlinote, Miss—tarė gen. Pershing francuzaitė—aš jus laukiau tris minutes...

— O, tai nieko p. Generale! — kaip žaibas greitai atkrito francuzaitė—mės laukėme čia jus čielus tris metus...

(Suprask francuzai tris metus laukė, kol gen. Pershingas su amerikonių armija atvyko karėn į Francuziją).

Kas Girdeti Lietuvoj.

Netikėtai pateko į rankas kon.

plukštėlis laikraščio iš Lietuvos: "Lietuvos Aidas." "Tėvynės Sargas" ir "Darbo Balsas."

Nors jau apyseni, pereito mėnesio, bet visgi godžiaus skaičių bėgėlių grąžinimo reikale. Pabėgėliai bus grąžinami iš Ukrainos ir iš Rusijos per Ukrainą.

Kol pabėgėlius įsileidžia Lietuvon, turi jie pereiti per kvarnaną, tai yra per daktarus, kad kokių bolševikų Rojaus ligų neparsineštų.

Nelabai malonę žinutę paduoda p. Taucius No. 20 apie mūsų pėbėgėlius straipsnyje "Kas buvo nedasakya." Terp ko kito taip rašo:

Lietuvos laikraščiai.

"Lietuvos Aidas" jau antras metas išėina 3 kartus į savaitę su mėnesiniu priedu "Liuosa Valanda." Panašus senovės "Vilčiai." Redaktorius ir leidėjas p. A. Smetona.

"Darbo Balsas" antras metas, kas savaitę išėina, panašus senovės "Skardui" ir "Zarijai." Duoda žarijų kunigams, kad jie "nenorį neprigulmybės Lietuvai ir norį su ponais įvesti baudžiavą." Sumaningesnės taktikos nesugebėj išgalvoti kaip tik: Žydas muša-zydas rėkia.

"Darbo Balsas" leidėju yra p. St. Kairys. "Tėvynės Sargas" panašus į senovės "Tėvynės Sargą" arba "Šaltinį," tik be paveikslų, redaktorius ir leidėjas p. A. Stulginskis. "Tėvynės Sargas" eina da tik pirmi metai kas savaitę. Visi trys išėina Vilniuje. Norima dar leisti dienraštis Vilniuje su savaitiniu "Ukio" priedu, vokiškų valdžia jau davė leidimą, jei tik gaus iš Revelio popieros, ba iš Vokietijos nebus galima gauti.

Kaune gi apart valdiškos "Dabarties" išėina, "Vienybė" ir "Ateitis." Gal ir daugiau yra laikraščių, bet nesužinojau ligi šiol.

Mokyklos.

"Saulės," Ziburio" ir "Ryto" apšvietos draugijos netikėtai gyvoja, bet klesti. Mokyklų kaip grybų. Nėr gal dabar kaimo be mokyklos, o didėnuose yra net po dvi. Vakarimai kursai dėl suaugusių prie kiekvieno miestelio. Kiekvienam miestelyje yra progimnazijos arba gimnazijos.

Sintautuos, Suval. gub., tik bažnytkiemis, turi 2 mokyklų ir dar nori įsisteigti gimnaziją, nors nuo Naumiesčio tik 8 varstai atstu. Pradinėse mokyklose viskas išguldoma lietuviškai, tik dvi pamokos į savaitę yra vokiškos kalbos 2 ir 3-čią metą. Gimnazijose ir viskas išguldoma lietuviškai, bet vokiškų kalba yra priverstina. Rusų, grekų ir francuzų kalbos nepriverstina.

Dabar stropiai rūpinamasi butinai šį rudenį atidaryti Vilniuje Universitetą senojai Universitetu muruose. Prof. A. Valde maras tais reikalais išvažiav Berlynan. Visų pirmą bus atidaryta juristų ir filologų 1 skyrius Teologijos bus 1 ir 2, o gal 3 skyrius atidaryti. Tikimasi kad iš pirmų metų bus daugiau nei 300 studentų.

Apart viršminėtų apšvietos draugijų gyvoja Sėpimo Komitetas dėl nukentėjusių nuo karės. Jų darbas nepasibaigęs kol nesugrįžs pabėgėliai iš Rusijos.

Krauscičio gramatikos autorius puva kalėjime.

P. M. Yčas jau matyti istnuko nuo Kapsuko. Laimingas, o mūsų gerb. kalbų žinovas p. Jablonskis dabar pudomas kalėjime. Ir keno? Savo mokinių. Minsko džiakonas kun. Mirskis su kitu kunigu norėjo užtarti už p. Jablonskį. Užtai papuolė po sudu Kapsuko. Minske sudo sąlėje mūsų bolševikų buvo durtuvais subadytas. Pusgyvį išvedė už miesto ir tenai ne nušovė, bet nukankino, į smotus sudraskė. Kas su antru kunigu dėjosi, nieko negirdėti.

Pradžioje karės girtas vokiškų kareivis tik vieną kunigą nušovė. O Kapsukas budamas blaiviniuku jau du lietuvių kunigų nukankino. Tai patvirtino ir p. Šliupas, pagryžęs Ameri-

14—True translation filed with the postmaster at Chicago, Ill., on 1st day of August, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Pabaigoje gegužės p. M. Yčas išvažiojo nuo Lietuvos Tarybos Ukrainon tartis su feldmaršalu Eichorn ir Ukrainos valdžia pabėgėlių grąžinimo reikale. Pabėgėliai bus grąžinami iš Ukrainos ir iš Rusijos per Ukrainą. Kol pabėgėlius įsileidžia Lietuvon, turi jie pereiti per kvarnaną, tai yra per daktarus, kad kokių bolševikų Rojaus ligų neparsineštų.

Nelabai malonę žinutę paduoda p. Taucius No. 20 apie mūsų pėbėgėlius straipsnyje "Kas buvo nedasakya." Terp ko kito taip rašo:

Bjaurių Ligų Daug.

"Grįž dalis skaisti: tai tie, pro kurių stiprųjį doros skydą joki purvai nestengė persisiurbti. Grįž jie dar skaistesni, stipresni ir pastovesni. Gailla betgi, kad toli gražu ne visi toki pargrįž. Karės atnešti Lietuvon purvai jau pat pradžioje, dar Lietuvoj begyvenant, ne vieną aprabstė. Nevienu mergačių burelį rusų valdžia išgubeno ir tolimą Rusiją, nes buvo užsikrėtusios bjauriomis ligomis, kurių ligi karės Lietuva nebuvo pažinusi, karės tad atneštos bjaurybės mūsų visuomenėje rado dirvos... Plačia sriovė paplito istvirkimas: apėjo jis pagyvenusius, o ypač jaunimą. Jaunimas jame grimste nugrimzdo. Žiurint į tą istvirkimą, baisu darėsi. Net toki žmonės, kuriems žodis dora neturėjo jokios reikšmės, pradėjo šaukti, kad reikia dorinti mūsų jaunimas. Spauda galvojo, susirinkimai svarstė, o istvirkimas darė savo darbą. Ir šiandien tokių žmonių minia sugrįž ir visus tuos purvus atneš mūsų kaimuose. Grįž dar želi tukstančiai mūsų žiedų, tautos vilties, moksleivijos. Ką ji mums duos? Suakus buvo moksleivijai istremimo metai. Griovė jie moksleivijoje, kaip ir liandyje, dorą, kirste kirsto sveikata. Daugelis jų jau nebeatvys savo šaleis, nes priglaudė juos svetimų rusų žemelė. O kiek jų parvažiuos su įvairiomis ligomis. Jaltoj lietuvių sanatorija visada buvo ligonių moksleivijų prigrusta, ir niekad jie netilpo; ilgiausia virtinė eilės savo laukė.

Serga mūsų moksleivija kunu. serga ir dvasia. Vieną Varonež bendrabučį, kur gyveno apie 200 mažyčių moksleivijų, žmonės "Zvėryną" praminė. Ir pramanymas ne bėpamato. Jokios drausmės, jokio senesniųjų pagerbimo ir paklusnumo. Gimnazijos valdžia galvą laužo, kas dar ti ir žinai bejęs su tuo nepuoliu. Ką jie parneš Lietuvai? Parvažiuos tikrų pabėgėlių, kurie ramiai laiku pamatę savo nuvargintą tėvynę, važiavo Rusuosna ramios ir pelningos vietos įieškoti ir, suradę, tėvynės ir jos idealų išsizadėjo, anot Kudirkos "del trupučio aukso, gardaus valgio šaukšto."

Bet su jais parvažiuos ir nemažas inteligentijos burs kitiems darbininkams darbo trugdyti, parvažiuos grantių kas pastatyta, parvažiuos nepriklausomos Lietuvos priešininkų eilės didinti.

"Neprigulmybės" Diena ir Vėliava. Neprigulmybės diena šventė pro visą Lietuvą kuokiskilmingiausiai. Nors bolševikų beždžionės baidė žmones, kad vokietyti ims jaunimą į kariūnė kaip tik į bažnyčia susirinks, bet visgi bažnyčios buvo pilnos. Visur "Te Deum Laudamus" atgiedota, pašvęsta tautiškos vėliavos. Gatvės, namai žaliūmynais papuosta, laikyta prakalbs. Užtai papuolė po sudu Kapsuko. Minske sudo sąlėje mūsų bolševikų buvo durtuvais subadytas. Pusgyvį išvedė už miesto ir tenai ne nušovė, bet nukankino, į smotus sudraskė. Kas su antru kunigu dėjosi, nieko negirdėti.

Pradžioje karės girtas vokiškų kareivis tik vieną kunigą nušovė. O Kapsukas budamas blaiviniuku jau du lietuvių kunigų nukankino. Tai patvirtino ir p. Šliupas, pagryžęs Ameri-

14—True translation filed with the postmaster at Chicago, Ill., on 1st day of August, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Pabaigoje gegužės p. M. Yčas išvažiojo nuo Lietuvos Tarybos Ukrainon tartis su feldmaršalu Eichorn ir Ukrainos valdžia pabėgėlių grąžinimo reikale. Pabėgėliai bus grąžinami iš Ukrainos ir iš Rusijos per Ukrainą. Kol pabėgėlius įsileidžia Lietuvon, turi jie pereiti per kvarnaną, tai yra per daktarus, kad kokių bolševikų Rojaus ligų neparsineštų.

Nelabai malonę žinutę paduoda p. Taucius No. 20 apie mūsų pėbėgėlius straipsnyje "Kas buvo nedasakya." Terp ko kito taip rašo:

Krauscičio gramatikos autorius puva kalėjime.

P. M. Yčas jau matyti istnuko nuo Kapsuko. Laimingas, o mūsų gerb. kalbų žinovas p. Jablonskis dabar pudomas kalėjime. Ir keno? Savo mokinių. Minsko džiakonas kun. Mirskis su kitu kunigu norėjo užtarti už p. Jablonskį. Užtai papuolė po sudu Kapsuko. Minske sudo sąlėje mūsų bolševikų buvo durtuvais subadytas. Pusgyvį išvedė už miesto ir tenai ne nušovė, bet nukankino, į smotus sudraskė. Kas su antru kunigu dėjosi, nieko negirdėti.

Pradžioje karės girtas vokiškų kareivis tik vieną kunigą nušovė. O Kapsukas budamas blaiviniuku jau du lietuvių kunigų nukankino. Tai patvirtino ir p. Šliupas, pagryžęs Ameri-

privalo būti raudonam lauke ir padėtas arba po kairės aukštutiniam kampe, arba vėliavos viduryje (t. y. žaliai lauke).

Apie Lietuvos karių dar nieko tikro nežinia: ar bus, ar ne, o jei bus ar Saksonijos karalaitis Jurgis, ar Württenbergo kunigaikštis Vilijus Urah.

Senovės vartotojų draugijos laukėsi, gyvuoja. Yra ir naujų, kaip va Vilniuje "Laimė". Žmonės Kauno gub. kelias iš sodžių į kolonijas.

Vakariečiai su vaidinimais yra gana tankūs po visą Lietuvą. Iš viršmėnų žinoti galima spėti, kad dabar Lietuvoje ne yra bloga. Bado ir vargo prispausti negalėtų tiek mokyklų užlaikyti, ba vokiečiai užlaikymui nieko neduoda.

Pinigai Pigūs.

Pinigų pas žmones netruksta. Vilkiaviskyje, pavyzdžiui, du "Ziburio" vakarieti atnešė grynų pinigų 1,400 markių. Prieš karą apie tokį pinigą nei sapnoti būtų ne sapnavę. Žmonės nežino, ką daryti su rusų rubliais: ar mainyti į markes, ar laikyti toliau, ba bolševikų galva Leninas geg. 21 d. kalbėjo Petrograde, kad pinigų stovis yra dabar Rusijoje nepakankamas ir jam pagerinti, bus išleisti įstatai, kuriais visi vartojami pinigai bus paskelbti nebevertybais, bet verties. Seni pinigai turės būti atiduodami valdžiai, ir už juos gaus naujų pinigų, bet ne daugiau kaip 2000 rub. ant asmens. Baltgudijai irgi jau paskelbta nepriklausomybės valstija su sostine Minske. Baltgudžiai tariasi su lietuviais vienybės suči. Gal dar po šiu karės pelenų prisikelti senovės Gedimino, Algirdo ir Vytauto Lietuva. Valio! Keistas apsišėrimas. Baltgudžiai labiau linksta prie lietuvių, neg prie ukrainių arba lenkų, nors nuo mūsų labiau skiriasi neg nuo anų tikyba ir kieme.

Griskabudij, Suv. gub., neseniai sudėgė kleboniją ir vaistinė. Stebėjimų būda bažnyčia išliko, nors aplinkini jai ir abiejų sonų ugnis sūtautė. Griskabudžio bažnyčia yra medinė, iš visu medinių bažnyčių yra didžiausia ir gražiausia visoje Lietuvoje. A. a. kanonikai broliai Marmai padovanojo labai didelius ir gražius skambėjimo žarpus. Dabar likosi tik vienas. Du sukorfikuota (t. y. vokiečiai atėmė ir ant armotų perlejo). (Iš "Išv. Dr.")

PABĖGUSIS BELAISVIS.

Kopenhaga, gegužės 2 d. 1918 m. Jurgis Polubinskis, pabėgęs iš vokiečių nelaisvės, įšėjo savo seserį Uršulę Horodakienę, gyvenančią anksčiau: Blakburn, by Bathgate Scotland, ir Onos Skystimaitienę, gyvenančią: Stoneyburn by Fouldhouse, Scotland. J. Polubinskis, dabartinis adresas: Holland, Rotterdam, Kattendrechtsehlaan N 6a. Galima susirašyti irgi per lietuvių Komitetą Kopenhagoj-Vesterbrogade 14.

LIETUVIAI AMERIKOJ.

15—True translation filed with the postmaster at Chicago, Ill., on 1st day of August, 1918, as required by the act of October 3, 1917.

IS ROCHESTER, N. Y.

Pasiduoda operacijai, kad tik kariumenėn. Iš Rochesterio anglų laikraštis paduoda žinią apie lietuvių vardu Pijus Zaldis (?), gyvenantį prie 451 Hudson Ave. Jis tapo priimtas kari-

After the war of 1914-18, the man in the hat and coat, possibly a soldier or official, standing next to a sign that reads "t-hoot-t-hoot".

menėn ir nusiūstas į Camp Greenleaf, Ga., bet ten ji atstatė, nes fiziškai netiko kariuomenei, reikėtų buvę padaryti operaciją.

Jaunas vyras grįžo atgal nu- lūdes—rašo tasai laikraštis.

—Ką jie dabar su manim padarys?—paklausė jis savo Local Board'o klerko. Jam paaiškino, kad ji laikys "rezervoje" ir kad jeigu šita nepilnai tinkamų kliša kada nors pašauktų, tai tuomet jam prisieitų padaryti operaciją.

—Tai kodėl jūs negalit man padaryti operacijos tuojau?— užklausė jis.

Tuomet jaunam lietuviui duota korta pas Dr. E. W. Mulligan, kuris padarė jam uždyką keletą operacijų, kad vyras galėtų pastoti armijon. Operacija yra sunki ir "jaunas lietuvis turės išbūti ligonbuty keletą savaičių, bet jis pasiryžo pereiti per viską."

—Aš noriu būti ką jūs vadinate raudono-kraujo Amerikonu—tarė jis.

Laikraštis, paduodamas šią žinią, gale daro tokią pastabą:

"Yra daug tokių, kurie išreiškė norą pasiduoti operacijai, idant galėtų būti tinkamai armijai, bet yra labai maža tokių "nrsuolių", kurie turi užtektinai drąsos tikrai tokiai operacijai pasiduoti."

Čia trys lenkai buvo pastoję ir paskui pabėgo iš lenkų legijonų. Lenkų rekrutavimo agentai liepė juos suareštuoti ir laikyti kalėjime, kaip "dezerterius". Pabėgėliai pasiėmė advokatą, ir visas reikalas atsidūrė teisme. Teisėjas pripažino, kad jų laikyti po areštą negalima ir priversti jų tarnauti lenkų legijonuose taipgi niekas neturi tiesos, nes tokių įstatymų nėra.

Vienas iš tų trijų lenkų tuojau norėjo išsiimti popieras, idant pastoti Amerikos kariuomenėn, o į lenkų armiją sako jis nenori.

Sakoma, kad lenkų rekrutavimo nekurie agentai įgaudina žmones, o paskui ima kviesti už "paliuosavimą" nuo tarnystės legijonuose. Dabar eina apie tai tyrinėjimai.

IS KENOSHA, WIS.

Lietuviai gavo pirmą dovaną. Kad Kenosha lietuviai gerai pasirodė laike apvaikšiojimo liepos 4 d., apie tai liudija faktas, kad dabar lietuvių divizionai tapo pripažinta pirmą dovaną už geriausią susitvarkimą ir pasirodymą.

Kenošiečiai buvo smarkiai sukrutę pasidarbūti, kad jų paroda išietų kuogeriausiai. Ir pasekmės buvo geros, nes ne tik vietinė anglijų spauda, bet ir didesni aplinkinių miestų spauda priėmė šią prirastę apie lietuvių ir Lietuvą.

Lietuvių paroda čjo sekančioj tvarkoj:

Tarp Amerikos ir Lietuvos vėliavų jojo D.L.K. Vytas, o po jo sekė benas, o po jo sekė 16 vyrų—komitetas, rengusis lietuvių parodą. Po jų sekė Raudonojo Kryžiaus skrydis, parapijinės mokyklos mergaitės, nešusios Amerikos vėliavą ir divizioną lietuvių tautiškuose rūbuose, taip pat su Amerikos vėliava.

Sekantis iš eilės "numeris" lietuvių parodoj padarė gal didžiausią sensaciją. Buvo tai vedimas, ant kurio sėdėjo Dedė Samas, o šita vežimą traukė—kaizeris su Hindenburgu. Kiek publika turėjo iš to juokų ir džiaugsmo, tai sunku aprašyti. Pamačius vežimą, vyrai skrybes oran mėtė, už šonų imdamiesi ir rėkdam, kiek tik išgali "Ura!" Plojimams ir šūkavimams nebuvo galo per visą ištiesią kelią.

Toliau sekė lietuvių maršuojančios draugijos, o po jų vežimas padarytas sulgyt artisto Rymšos žinomoms stovylos—grupės, užvadinotos "Lietuvos Mokykla", kur moteris, verpdama, mokina vaikuoką ir mergaites skaityti. Šitas vežimas padarė taipgi gerą įspūdį. Ši vežimą lydėjo antra dalis maršuojančių. Apvaikšiojime dalyvavo visos vietinės lietuvių draugijos, išskyrus Lietuvių Socialistų Sąjungos kuopą.

Tą pačią dieną likosi išsiūstos

KĄ AMERIKA DARO.

Kad karę laimėti, reik trijų svarbiausių dalykų: 1) Reik daug javų, maisto—sau ir tal- kininkams; 2) Reik daug laivų, kad maistą ir kariuomenę pervežti Europon ir 3) Reik didelės armijos, kuri Vokietijai ragus nulažytų. Visus tuos Amerika jau beveik turi.

tinkamos rezolucijos prezidentui Wilsonui, Wisconsin senatoriui, kongresmanams, gubernatoriui, miesto majorui ir beveik nuo visų gauta prielankūs atsakymai.

Liepos 15 ir 21 d. buvo surengtos išleistuvės lietuvių jaunimui, išeinančiam tarnauti į Amerikos kariuomenę. Abiejose vakaruose buvo dalinamos jiems dovanos.

Programas susidėjo iš šv. Petro parapijos ir prakalbų. Išvažiavę kariumenėn šie vyrai:

St. Balis, Ant. Lauraitis, Juoz. Kasparavičius, Vinc. Podzulis, M. Lartjakis, V. Marcinkus, F. Kalis, V. Savickas, J. Pakšis, J. Mačulis, L. Kancevičius, F. Rastis, L. Salskis, J. Mockus, S. Sabonaitis, F. Žigis, A. Dičius, P. Varnis, J. Kleiva, J. Zimatis, M. Sakalauskas, Lazdauskas V. Naruševičius ir kiti, kurių pravardės nėra žinomos. Liepos mėnesį iš mūsų miestelio išvažiavo tarnauti Dėdei Samui apie 50 lietuvių.

Liepos 22 d. buvo atsilankę pas mus svečiuose su prakalbonėmis Dr. J. Šliupas ir V. K. Račkauskas. Žmonių prisiriško pilnutėlė sve-tainė. Žmonės buvo užganėdinti, nes Dr. Šliupas pasakė teisybę kaip apie socialistus-bolševikus ir jų daromą betvarę Rusijoj, taip ir apie vyskupą Karevičių, nepagirdant jo už norėjimą Lietuvai karaliaus.

Aukavo Lietuvos Nepriklausomybės Fondan sekant: Po \$1.00:

H. Labanauskas, A. Bukšnis, St. Vaitelis, St. Jocius, S. Džiaugis, F. Vėrauskas, St. Balčaitis, St. Luknionas. Po 50 centų: J. Vitkauskas, F. Judėniskas, J. Taudvilas, V. Varanavičius, F. Slagėris, A. Balčiauskas, V. Jakutis, J. Šereivis, J. Rakauskas, J. Urbonas, A. Žilienė, Z. Puikis. Viso surinkta su smulkiais \$21.33.

Pirm pradedant kalbą Dr. J. Šliupui, vietinis, "Aido" choras, po vadovystę St. Vaitelio, sudainavo himną "Lietuva, Tėvynė Mūsų". Verti pagirimo už gražų išsilavinimą.

Liepos 21 d. "Birutės Dainos ir Dramos Draugija" laukė savo susirinkimą, kuriame p. A. Kvedaras padarė įnešimą paremti vidurinės sriovės spaudą, butent prisidėti prie įsteigimo naujo dienraščio "Lietuvos". Reikalą apkalbėjus nutarta paimti penkis šio dienraščio šerius. Apart to p. Kvedaras užrašė prie dienraščio steigėjų dar apie 5 šitos draugystės narius.

Vietinis.

IS SO. OMAHA, NEBR.

Dėlei korespondencijų. Niekas gal neturi tokios baismės, kaip melagiai. Žmogus nori nupeikti kitus, tai sukeverzoja į laikraštį korespondenciją ir joj primeluoja.

Kitų kolonijų lietuviai, žinoma, nieko apie tai nežino, bet vietiniai žmonės girdėjo prakalbą, o paskui skaito laikraščių įj aprašymą—visai iškraipytą, arba tiesiog melagingą. Ir žmonės pradeda tokiame laikraščiui ir jo korespondentams daugiaus netikėti. Taigi ir išeina sulgyt tos patarlės, kad "norintis pasi-

dvien metais ir pasiremiam tame tuom išrovavimu, kad šiuos met TMD. izdas stovi žemiau negu stovėjo priešpaskutiniam seime.

Mēs manome, kad viršminėt TMD. seimo nutarimai nebuvo užtektinai gerai apgalvoti ir todėl kreipiamės ir kitų kuopų prašome kad kreiptųsi prie mūsų Centro Valdybos, o ypač prie TMD. pirminko, kad šitas įmanaus kuopų reikalavimai būtų išpildyti."

TMD. 68-tos kp. Komitetas: F. Matuzas, J. Laukonis ir Vyta. Karševičius.

[Mēs pasitikime, kad šiai nuarimas buvo taipgi pasistatę TMD. organui ir duodame jai ietį tik kaip žinią. R. e. d.]

IS KEARNEY IR HARRISON, N. J.

Šių dviejų miestelių lietuvių atjausdami kuom esą, savo geru noru parodė, susispiesdami į "Lietuvos Nepriklausomybės Fondo 13-tą Skyrį".

Šitas skyrius dar tik susitvėrė, o narių turi jau 60. Tai labai malonus apsišėrimas, kad taip gerai pradžia pasirodė. Galima tikėtis, kad laikui bėgant, ir tai netrukus, narių bus dvigubai.

Tik tiek nesmagu, kad daugelis narių nebuvo laike pereito susirinkimo, bet pasitikėtina, kad ateinančių susirinkimų visi atsilankys.

Sekantis susirinkimas įvyks rugpjūčio 8 d. 1918 m., 8 val vakare. L. Hantmano svetainėje, 756 Harrison Ave., Harrison, N. J.

Malonėkit visi nariai atsilankyti ir naujų atsivesti, nes bus daug svarbių svarstymų, kaslink naujo skyriaus.

Raštininkas: J. V. Baltrukonis, 142 Tappan St., Kearny, N. J.

IS DETROIT, MICH.

TMD. reikaluose. Vietinė 68-toji TMD. kuopa savo paskutiniam mėnesiniame susirinkime plačiai svarstė apie buvusio TMD. seimo nutarimus. Išklaušius savo delegato pranešimo ir perskačius iš organo seimo protokolą, nariai atrado, kad nekurie seimo nutarimai, narių nuomone, negali išeiti draugijai ant gero, bet gali padaryti bėdies.

Sulgyt kuopa išnešė rezoliuciją, kurioj, tarp kitko, pasakyta sekančiai: "Mēs vienbalsiai nesutinkame su tokiomis nutarimais ir meldžiame, kad TMD. valdyba nevykintų gyvenimam sekančių seimo nutarimų: 1. TMD. knygynas, dėlei didelių iškaščių, neprivalo būti keliamas iš Chicago. 2. Mēs nemanome esant praktišką suvienyti du—sekreteriaus ir knygiaus—urėdą į vieną urėdą ir todėl patariame, kad knygynus būtų Valdybos paskirtas iš Chicago, arba artimes jos apylinkės. 3. Mēs taipgi nepritariame, kad \$500.00 algos būtų mokama raštininkui-knygiui, bet kad algos būtų tokios pat, kaip pereinatis

publikos sutraukta minios. Po kiekvieno atlikto programo kasnelio kitataučių minios plojimu programo pildytojus skatino—gyrė.

Lyg kiek lietuvių ir kitų tautų programas tą dieną Washingtono publiakai užimponavo, galima spregti iš to, kad Teatrālė Lyga Washingtono prašo visų tautų programus rudenio ir žiemą pakartoti. Prie to jau ruošiamasi.

Maršavo tokia tautų daugybė, kad visų nė išskaitliuos. Pirmą lietuvių ėjo rumunai, prieš juos armėnai, o lietuvių užpakale traukė braziliečiai, kitos pietinės ir

centrālės Amerikos tautos—latviečiai, S. M. jurininkais užveriant. Lietuvių vardas niekad taip neskanbėjo, kaip tą dieną. Minios taip ir pasitikdavo šauksmais "Here come the Lithuanians" ir panašiais. Visu keliu Lietuvos vėliava ir jos nešėjus šauksmais ir plojimais patinkdavo. Visur pakeliui vėliava salutuota, prieš ją minių galvos nuoginta. Gi kuomet prieblandose pro parko žaliunynus prie Kapitoliiaus prisitartinta, kur Prezidentas su savo svečiais ir visa valdiškoji Washingtono minia parados žiūrėjosi, ir nutiestieji kariūnų kordonai prie astrių, tylūs nos skambune nusmelkenčių komandų militarės vėliavai salutus atidavinejo, kaip dalyvautojai vėliavų pasakojo, ne vienam ir baimė, ir didžios iškilms svarbiojo momento atjautimas šurpus po kuną varinėjo. Iškilmingojo momento finalu buvo Lietuvos Hymno tonai, kurie dar pirmu kartu oficialiame Washingtono skambėjo.

Lietuviai Washingtono simpatijas ir apdovosintę pasigavo keių aplinkybių dėka. Pirmą lietuvių kitų tautų ėjusios grupės nelisciplinuotai žengė. Berods, tautai ir užpakaly dėjos, lietuviai ant syk skyrėsi savo disciplinuotą vėliavą, sutartinę maršavimui. Visi jorodų buvusieji jauni, gyvi vyrai, o gi vėliavnešij grupę sudarė S. V. karininkai.

Liepos 5 d. tasai pat lietuvių choras, po vadovystę p. Vėrauskos Pittstono, davė koncertą Balmorėj. Ten pat ir p. Mastauskas laikė kalbą apie lietuvių politiškus reikalus.

Lietuvių Informacijų Biuras.

IS NEW PHILADELPHIA, PENNA.

Liepos 24 d. čia iškilmingai prisirengta pasitikti angliakasių unijos prezidentą Frank J. Hayso, kuris atvyko čia pusė po 7 metų vakare. Su prezidentu pribuvo ir dar keletas tos organizacijos viršininkų. Esant lietuvių dienai, svečiai prakabų saity negalėjo po atviru dangum todėl visa publika ir svečiai buvo beno nuyestį lietuvių salėn. Prakalbos atsiūbo angly, lietuvių ir slavų kalbese. Publiko buvo į 200 žmonių, kurie kalbėtojam pusėtinai plojo delnais.

Reporteris.

DĖLEI "TĖVYNĖS" LEIDŽIAMŲ PASKALŲ.

New York, N. Y., liepos 9-tą dieną Amerikos Lietuvių Tautinės Tarybos reguliariame jos susirinkime tapo paimta domon neteisinga paskala, kurią paleido "Tėvynė" N23 birželio 7 d. 1918 ir kurią nekurie laikraščiai, budami nedraugiški vidurinei sriovei pas save persipašdino ir dar nuo savęs pridursė komentarus neteisingoje prasmėje nušvienčius ALT. Tarybos veikimą Tame "Tėvynės" redakcija, aprašinėdama angly laikraščiuose įdėtus paminėjimus apie sugrižimą iš Europos Dr. Šliupą, ant galo nuo savės štai kokį komentarą įdėjo:

"Reporteris nuo "Times" taippat gavo labai platų pranešimą apie Lietuvą, tačiau "Times" patalpino vos keliolika eilučių; mat Tautinės Tarybos nariai pp. Vilmontas ir M. Vinikaitis pasirūpino pertikrinti reporterį, kad jis neskelbtų savo pranešime nieko, kas liečia Europos klerikalų darbų Lietuvos klausime, nors tie darbai yra garsinami Francijos, Anglijos ir Vokietijos spaudoje ir yra žinomi taippat Suv. Valstijų valdžiai."

Tai tokią informaciją "Tėvynė" pati nuo savės padirbusi padėjo ant savo skiltį. Ji stengiasi parodyti: (1) kad mūsų tarybos minėtieji nariai buk savarankiškai pasiskubė sujieškoti laikraštinius ir juos pertikrinti; (2) bek jų uždavinys buvęs kaip nors veikti prieš Dr. Šliupą pranešimą "Taryba dalyką smulkiai išnagrinėjo ir randa reikalingą sekančiai "Tėvynės" nešykusį komentatą pataisyti: (1) kad mūsų tarybos minėtieji nariai buvo pačios tarybos paskirti į laikraštinių susirinkimą nuieiti, nes angly spaudos atstovai nieko absoliutiškai nekalbėjo kas lytisi Dr. Šliupą pranešimo.

Kad būtų dalykai aiškūs, musų visuomenė, mes čionatirandame reikalingą patituti žodžius iš New Yorko "Times" nuo gegužės 31, 1918 m., kur yra tarp ko kito apie Lietuvą kalbant išreikšta sekančių žodžiai: "Vokiečiai pasinaudodami Prezidento Wilsono žodžiais, drumsčia mažasias tautas (tarp jų ir Lietuvą)... Linkui Rusijos Prez. žodžiai buvo skersai ir išligai išieituoti, kad patvirtint (iš vokiečių pusės), jog Amerikos tikslai yra imperialistiški, siekia atstatyti senąją Rusijos valdioną ant suomių, latvių, igaučių, lietuvių ir ukrainiečių. Mat Prez. išstatė keletą aiškių užreikšimų už išliuosavimą Lenkijos, tuom tarpu nieko nepasakė apie likimą kitų tautų; tautai vokiečiai, pasiremđami paties Prezidento žodžiais, laksto suoliais ir pasekni, gai įstengia šitas tautas pertikrinti, kad Amerika nori jas sugrąžinti po Rusijos kontrole."

Štai turins musų kalbos su spaudos atstovais, ir tie atstovai buvo ne koki reporteriai, bet vienas iš "Times" redaktorių, p. Davis, vienas nuo Associated Press ir keletas atstovų nuo kitų laikraščių.

Didžiausia dalis pašnekos rėmėsi ant šio užklausojo mios spaudos atstovų: kokiū būdu atsirado nuomonė apie lietuvius, kad jų tarpe randasi Vokietijos šalininkų? Jiems tad buvo atkanta, kad lietuviai yra amžinai vokiečių priešai, kad jeigu ir padosi vienas-kitas iš lietuvių linkęs su Vokietija dėtis, tai dėlto, kad Alijantai nieko o-tiekio dar apie Lietuvos reikalavimus neišsireiškė, tuom tarpu Vokietija pasiskubė apskelbti Lietuvos neva "neprikulmybę"; bet norodoma buvo, kad lietuviai ir tam paskelbimui netiki. Nurodyta, kad visa Lietuva ir jos vokiečiai yra dabar prislęgti po Vokietijos militare valdžia, ir kad jie yra verste verčiami tą ir tą daryti, nors tas Vokietijai visškai nesiseka. Ant galo buvo pabrėžta, kad lietuviai laukia Alijantų laimejimo ir vis tikisi, kad Alijantai į laiką susipras ir paima prasnekes apie Lietuvos neprikulmybę, kuomi užkirs kelią vokiečių militaristiškiems tikslams.

Tai ir viskas, ką ALT. Tarybos nusistieję atstovai kalbėjo su angly spaudos atstovais. Nei krisliu nebuvo lytetasi apie Dr. Šliupą pranešimą. Jeigu "Times" spradžių patalpino Dr. Šliupą pranešimą sutrumpintą, tai tas pačio visai nt nuo mus Tarybos atstovų pasikalbėjimo, bet gal nuo paties laikraščio politikus. Pagalios nieko ir pactam "Times" negalima užmesti, nes jiai vėliau per kelis sykius atspausdino daugiau negu kokis kitas laikraštis apie Lietuvą. Jeigu is pradžių nespausdino visko, tai matomai atsargumo vadovaudamiesi, kad daugiau viską patirtu.

Kas lytisi mus Tarybos atstovų pasikalbėjimo su spaudos atstovais, tai viskas taip yra, kaip visur pabrėžta. Tam viskam yra liudijimų ant rankų, kopijos stenografikų užrašų, kaip lygtai ir tie patys laikraštiniškai.

Šitas dalykas laikraščiuose tampa paskelbiamas todėl, kad duoti platesnes žinias apie ALT. Tarybos veikimą, kaip lygtai, kad užgimęty "Tėvynėi", kuri lyg tyčiomis paleido tokį neteisingą Tarybai užmetimą. Nebūtų buvę paista, jei kokia vieša klas-ta būtų likrista kokiame mazesnime laikraštyje, ar jei tas būtų padaryta iš žmonių priesingos sriovės. Gi "Tėvynė" yra organu keleto tukstantų žmonių organizacijos, kuri is tos pačios tautiška demokratinės sriovės-susideda. Be to "Tėvynės" redaktorius, p. V. K. Račkauskas, yra taipgi Tautinės Tarybos nariu. Todėl jo paleistoji pasmeizja per "Tėvynę" galėtų daugeli žmonių suklaidinti, galėtų įvesti nesusipratimus pačion Tarybon, taippat pastatyti Tarybą prieš visuomenę neteisingoje šviesoje. Tas viskas gali kenksmingai atsiliepti ant darbo ALT. Tarybos Lietuvos liuosybės klausime.

Amerikos Lietuvių Tautinės Tarybos Spaudos Komisija.

Apžvalga.

16—True translation filed with the postmaster at Chicago, Ill., on 1st day of August, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

DVI NELABOS JIEGOS.

Bolševikų oficialiai telegramai praneša, kad už von Mirbacho, Vokietijos ambasadoriaus, Maskvoje užmušimą, jie susaudo 200 social-revoliucijonierių. Kitas šimtas yra dar kalėjime. Tarpe bolševikų aukų, kaip praneša kitas telegramas, yra ir garsioji Maria Spiridonova, dar caro laikais nukentėjusi žymi Rusijos revoliucionierė. Kitas vėl telegramas praneša apie "mirimą" garsaus rusų rašytojo Maksimo Gorkio, kuris savo raštais nemeliasirdingai plakė bolševikus.

Ir tas nėra dar viskas. Nuo to laiko, kaip bolševikai ėmėsi dirbti Rusijos savo socialistišką rojų, tukstančiai apšiestųjų, inteligentiškų ir mokytojų žmonių žuvo. Ant inteligentių bolševikai, kaip rodo, daro tikrą mėsą. Už ką? Kokia jų kaltė? Kaltę jiems lengva yra surasti. Užtenka juos apšaukti "buržuais" ir apskelbti kontr-revoliucionieriais. Kalte prirodyti dar reikėjo prie "buržuizės" ir despotiškos caro valdžios. Prie šiandieninės "laisvės, lygybės ir teisingybės" gyvenant po palaimintą "proletariato diktatūrą" su tokiais menkėliais, kaip kaltės prirodymas, nereikėtų bėgti, nes bolševikams tas yra visai bereikalinga ceremonija. Kai blusų, revoliucijos, nugalabinai ir gam...

Vienok tas masinis Rusijos inteligentijos žudymas neabejotinai turi savo gilesnes priežastis. Galima manyti, kad jis eina su lyg tū tikro, išdirbti pliano. Bolševikai nesibijo tamsių niūnių, kurias jie gali taip gerai užnosies vadžioti, kaip ir carius vadžioti. Bet jie bijo apšviestų žmonių, bijo inteligentijos, kuri gali Rusijos milijonus atidaryti akis. Bolševikų interesai todėl reikalauja, kad tos inteligentijos būtų kuomžiausiai. O kadangi ne visi gali išmirti nuo vieno tik bolševikų pamatymo; kadangi kiti palaiko dušią prie kurio, kad ir būdu mariniami, tai bolševikai išrado lengvą ir greitą būdą sutrumpinti jiems jų vargingą gyvenimą—ekzekucijomis.

Iš kitos vėl pusės Rusijos inteligentija yra kaulas gerklėje ir Vokietijai. Kol jos bus daug, Vokietija negali tikėtis sugrąžinti milijoninės Rusijos, jeigu net jai ir pasisektų ją visai praryti. Su tamsiomis Rusijos miniomis Vokietija lengvai apsidirbtų ir pasidarytų iš jų savo vergų.

Vokietijos interesai, kaip matome, reikalauja dabar kuodidžiausio ir kuogreiciausio sumažinimo Rusų inteligentijos, kaip kad revoliucijos pradžioje Vokietijos interesai reikalavo "paliosavimo" rusų armijos nuo aficirų. Pasekmes matėme.

Dabar aišku, kad ir visą Rusijos tautą norima "paliosuoti" nuo jos "aficirų", t. y. nuo inteligentijos, įvedus jų skerdynes po visokiais prisidengimais.

Nuo pat pradžios tos dvi nelabos jėgos—Vokietijos intrigos ir bolševikai—dirba ranka-ranka.

PATAISYMAS.

Kaip jau savo laiku pastebėjome "Lietuvą" buvo "Tėvynės" numerį 27-me tilpęs natvnis straipsnis, kuriame "Tėvynė" užginčijo, kad ji priklausanti prie tautininkų sriovės, arba kad ji neša kokią nors atsakomybę, kad ir moralę, prieš lietuviškas partijas. Ten pat tilpo ir kitas redakcinis straipsnis, kuriame mėginta iš tautininkų sriovės padaryti, taip sakant, prezenta socialistams.

Netrukus po to sužinojome, kad autorium tų navatnų straip-

nių buvo p. Pranas Butkus, užėmusis laikinai vietą "Tėvynės" redaktoriaus, p. Račkausko, kuris buvo išvaziavęs kelionėn su Dr. Šliupu.

P-s Račkauskas, budamas Chicagoje, pranešė, kad minėti straipsniai tilpo "Tėvynėje" be jo žinios ir pritrimo, kad jis su išreikštomis juose mintimis nesutinka ir apgailestavo, kad jie tilpo jam nesant namie.

"Tėvynės" numerį 30-me jis ir viešai apie tai praneša, sakydamas, kad "Tėvynės" 27-me numerį tilpusi peržvelga... nėra "Tėvynės" redakcijos užgirta" ir kad "ne su visomis toje peržvelgoje išreikštomis mintimis tegalima sutikti ir "Tėvynės" redaktorių ne su visomis sutinka."

Ir toliaus pabrėžiama, kad "Tėvynės," taip sakant moralė atsakomybė pirmuoliais yra "rieš lietuvių tautą ir podraug prieš tas mūsų partijas, kurioms arčiausiai prie širdies guli Lietuvos reikalai."

Kiek tų tokių partijų yra ir kurios jų tokomis yra "Tėvynės" nuomone, mes iš to atsisakome žiūrėti negalime. Negalime taipgi žiūrėti "Tėvynės" nuomonės ir klausime: ar tautininkų sriovė yra bent koks pamatas "eksistuoti" (gyvuoti).

"Tėvynė" savo laikino redaktoriaus lūpomis tą teisę vidurinei sriovėi beveik užgynė, gi nuolatiniis ir atsakomais redaktorių, dalinai atitaisydamas pirmą klausimą, šį antrąjį teikėsi pralenkti tyliju. O dalykas visgi išrodo žingeidus ir yra ganėtinai svarbus, kad turėti jam aiškų ir tiesų atsakymą.

DR. ŠLIUPAS WASHINGTONAN.

Tautinės sriovės nutarimu Dr. Šliupas yra siunčiamas Washingtonan nuolatiniam ten darbavimui. Lietuvių Informacijos Biure sykiu su jau ten esančiais Tautos Tarybos atstovais. Dr. Šliupas šią savaitę baigia savo prakalbą maršrutą ir netrukus žada vykti Washingtonan.

Tokių būdu buvusio New Yorko seimo nutarimas, kad dalykavusius tame seime tautininkų ir krikščionių-demokratų sriovės sudarytų Pildomųjų abiejų sriovių komitetą bendram darbavimui Lietuvos neprivilgumybės išgavimo reikaluose, pagalios yra išpildytas.

Reik tikėtis, jog esantieji Washingtone abiejų sriovių atstovai mokės gražiai ir gausiai tame reikale pasidaruoti.

Mes tikimės ir turime tvirtą viltį, kad tai bus rimtas politikos darbas Lietuvos naudai, ir taipgi neabejojame, kad jeigu jis toks bus, tai mūsų visuomenė suteiks jam savo karštą pritirimą ir rimtą, reikalingą paramą.

DU PRAŠYMAI.

Šiame numerį telpa du balsai. Šaukiantieji pagalbos nuo amerikiečių: vienas iš Vladivostoko nuo lietuvių komiteto, antras nuo p. Jurgio Savickio, lietuvių įgaliotinio Kopenhagoje. Abudu yra verti kuogreiciausio nusprendimo ir juose išdėstytų reikalavimų išpildymo. Reik tikėtis, kad mūsų fondai surinkimus būdus greitai užganėdinimui tų balsų, šaukiančių nuo mūsų pagalbos.

LIETUVOS KARALIAUS. [Vokietijos laikraščiai, kaip matyt, šį numerį turėjo tilpusio telegramo, yra susirupinę ir didžiai pyksta todėl, kad lietuvių kartais gali turėti savo locnų karalių visai vokiečių nesiklause ir be jų pritrimo.

Rupestis ir baimė visai bereikalinga, nes nepamatuota. Lietuviai jokio karaliaus tikrai nevykdo, ir ypatingai karaliaus iš vokiškos šeimos. O jeigu karaliaus, kokių nors nelaimingų atsitikimų, lietuviams ir užsodintų karalių, tai tuomet reikės rūpintis ne tiek vokiečiams, kiek pažiam karaliui; jam lietuvių gali priparodyti, kad karaliaus "džiaubas" Lietuvoje yra sunkesnis ir visų kokių jis kada nors yra dirbes.

18—True translation filed with the postmaster at Chicago, Ill., on 1st day of August, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Kaip Išrodo, Susitikus Akis-Akin su Vokiečiu.

Rašo Korp. Juozas A. Dargis.

Juozas A. Dargis, čekagietis, tula laiką atgal paskelbtas oficialiuose surašuose sužeistu laike mušio Francuzijoje, rašo iš ligonbučio žingeidų laiška p. B. Lemontui, broliui Alexandro Lemonto, taipgi sužeisto lietuvio iš Cicerio, Ill. Juozas Dargis ir Al. Lemontas ilgą laiką buvo sykiu, vėliaus persiskyrė ir apie jį J. Dargis kelis sykius mini savo laiške.

Dargio laiškas, rašytas iš ligonbučio Francuzijoje, ir paženklintas birželio 20 d., skamba skančiai:

Mielas Senas Drauge:—

Prieš kelias dienas aš išsiunčiau tau atvirutę, pranešdamas, kad aš likausi sužeistas ir paimtas ligonbutin. Well... aš čia dar ir dabar esu. Su Aleksandra (Lemontu) buvome persiskyrę apie tris savaites, bet dabar jis yra O.K. (pasitaisęs, sveikas) ir vėl su savo Kompanija prie fronto. Aš taipgi netrukus tikiuosi būti su savo sena "genge" iš 83-ciojo pulko vėl pilnoje tarnystėje.

Aš pagavau "savąją" (žaidžią) 8 d. šio mėnesio iš ryto—laikė atako ant "lido" vokiškų kulkasvaizdžių.

Gal pasiklausai: ar atakas ant kulkasvaizdžių lido išrodo, kaip tikras atakas? Well, vaikine, Amerika turi čia didžiausį pasaulyje "būnių" tikrų "skrapečių...". Kad aš taip gyvas būčiau, tas nėra baikos. Kuomet mūsų vaikinai pradeda eiti pirmyn, tai nebile kas juos sulaukys.

Amerikonai Narsūs.

Dėl Dievo malonės! Per aštuonias dienas, kol manęs išleko, buvome pačio didžiausio pекlo ir per tą laiką niekas negalėjo sulaukyti net ir silpniausiu. Vaikiniai, apie kuriuos paprastai manytum, kad jie bėgs pamatę pirmą vokiečių, dabar čia, po karščiausiu priešų ugnim—juokavo, mūkė ir baikas krėtė. Čia didvyriškų žygių padaryta tiek, kad ir į mėnesį laiko tau neišpasakotum. Vaikine! Jeigu Amerika užims kada-nors tikrai didelį sektorą [t. y. fronto dalį]—nors pusę to, ką šiandien Francuzija laiko,—tai vokiečiai turės progą pamislyti, kad "sudna die-na" jiems atėjo. Kad aš taip gyvas.

Aš pats mačiau, kaip leitenantas ir trys kareiviai atakavo dvi kulkasvaizdžių pozicijas—užgriebė 17 vėjų, abudu kulkasvaizdžių ir kruvą amunicijos. Je-k! Teisybė—pats buvau vienas iš tų trijų.

Pasakoja Apie Savo Pirmus Belaisvius.

Aš turiu tau papasakoti apie savo du pirmiausius belaisvius, kuriuos užgriebėm laike atako ant miestelio X.

Išsivaizdink sau tokią regyklą: Šviesi, skaišti diena—popietis. Mės formuojamės į ataką. Aš vedu pirmą dalį savo platoonu. Kulkasvaizdžiai ir artilerija pradeda čirškėti, o mės—vienai rukome cigaretes, kitai mąstome, kaip greit mums reiks šokti pirmyn... Pagalios—pirmyn!..

Laukai—transėjins galerijos, miškeliai ir tankūs krumynai... Juo toliaus eini, juo greičiau bėgi. Mūsų vyrai daug šaukia, bet iki šiolei dar niekas neatstiko su mūsų platoonu dalim.

Beti štai staiga, kuomet priename prie nepaprastai tankios kruvos krumų—tas yra jau miškelyje—ir kuomet vokiečiai, rodo, tau ir iš galvos išgaravo,—štai kuomet užsisuki taku į kairę, o iš dešinės staiga pradeda krumai judėti ir—staiga pamatai du vokiškus šalmus kysant iš krumų... Tuojau po to—well viskas atsitiko taip greitai, kad ir pats nežinau, kas tuojau po to buvo. Atmenu tik, kad aš prarijau seilę sunkiai, paslydau ir beveik atsisėdau ant žemės, verdamas durtyju priešakin.

Beti šitie du vyrai flūkai išsigando taip pat, kaip ir mės pa-

tys ir imtynešna su mumis citi aenorejo. Išklė jie rankas augštin, o iš jų gerklų pasigirdo koki tai neaiškūs balsai.

Tuom tarpu kuone visa mūsų platoonu sekcija jau turėjo nukreipusi savo durtyvus ant šių dviejų vokiečių. Leitenantas paliepė vienam musikių nuvesti juos, užpakalin.

Kada nors aš tau smulkiai išpasakosiu apie viską, kas čia atsitinka. Tas yra taip žingeidu, kaip kad geriausia pasaka, kurią tau bent kada-nors prisiejo skaityti...

Beti štai aš čia tau pasakoju, o nei nepasiklausiau, ar tu dar gyvas. Rašyk man tankiau, kad tave vilkai paimtų... Juk tu turi daugiau laiko už mane. Aš rašiau tavo tėvui apie Aleksandrą. Na, "sunaui," laikykis gerai! Tavo senas draugas

Korp. Juozas A. Dargis

P-as B. Lemontas, kuris teikiams šią laiška priduoti, yra klerku Universal State Banko Chicagoje, ir paaiškino, kad Juozas Dargio tėvai gyvena prie West 18-tos gatvės. Juozas Dargis yra čia augęs lietuvis ir prieš karę turėjo gerą vjetą. Amerikai apskelbus karę, jis reznavo iš savo pozicijos ir pastojo liuosnoriu Amerikos kariuomenėn. Kad iš jo yra narsus vyras, apie tai galima spręsti iš šio laiško, kuriame apie savo žaidžią jis beveik nei neužsimena. Geras giliukis lai tave lydi. Juozai!..

II.

Kaip išrodo gyvenimas tų mūsų kareivių, kurie jau yra Francuzijoje, bet dar nėra matę fronto, o tik lavinasi toliaus, užpakalyje fronto,—apie tai šitą paaiškins laiškas buvusių dviejų birutičių iš Chicago—A. Glebaitis ir F. Jakutis, kurie pats yra žinomi tarp Chicago lietuvių jaunimo.

Rašydami "Lietuvos" redaktoriui (laiškas rašytas 26 d. birželio), jie du pasakoją, sekantiai:

"Mes esame Francuzijoje jau nuo pradžios birželio mėnesio ir keliavome čia dikičiai geležinkelais ir pėksti,—daugiausiai pėksti. Šiuo laiku mės esame nepertoliausia nuo mūsų fronto, bet iki šio laiko dar mums neteko dalyvauti jokiose imtynešose su vokiečiu, vienok tikimės "persigriebti" su juo labai netolimoje ateityje.

Orlaivių Mušis Nakties Laiku.

Pamėginsim duoti jums šio tokį supratimą apie mūsų gyvenimą.

Pereitą naktį mės buvomė išėję kasti tranšėjų ir matėme labai gražią regyklą, kuomet prieš orlaiviai buvo mėgime bombarduoti porą kaimų, užpakaly musikių fronto.

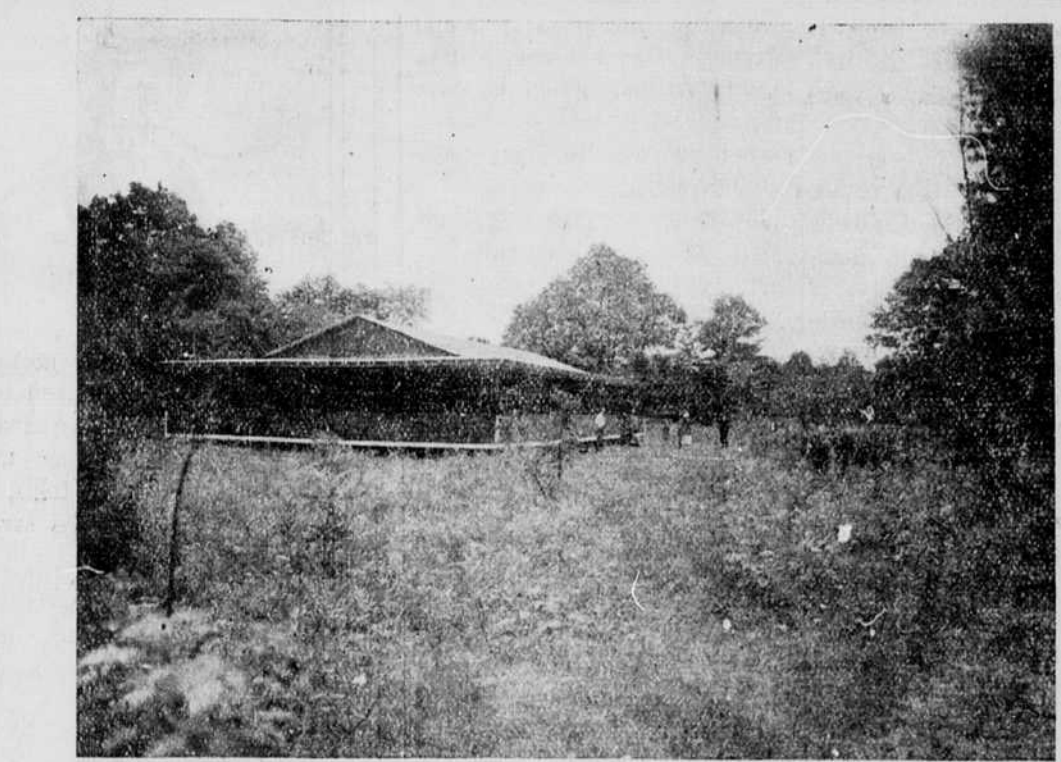
Buvo nepaprastai žingeidu žinrėti, kaip šviesos iš elektriski prozektorių švaistė šviesos stulpais po visą dangų, o orlaiviai buržėjo be paliovos per orą. Išrodė nakties laiku, kad visadangus nuo jų knibždė-knibždėjo. Prieš-orlaivinių kanuolių ir automatiskų kanuolių šaudymas vienok priminė mums, kad čia yra "rimtas biznis." Signalai tarp musikių orlaivių ir kanuolių nušvietė dangų taip, kad išrodė lyg "Fordžulajus" River view Parke Chicagoje.

Mės esame "brigaduoti" [t. y. priskirti] prie angliškių pulkų ir esame po jų priežiura. Tuom tarpu esame sveiki, bet kitą syk labai ilgą darosi be savų namiškių čekagiečių, nors su laiku tikimės priprasti.

Ir Gegutė Girdi Kukuojant.

Pati šalis čia yra labai graži. Ji primena mums mūsų brangią seną Lietuvą. Čia girdi tuos pačius paukščius giedant. Aš net girdėjau keletą naktų atgal gegutę čia kukuojant.

Kaip gyvuoja mūsų seni draugai ten Chicagoje? Kaip "Birutė" laikosi? Turim viltį, kad gerai, kaip ir pirmiaus. Perduo-

Paveliklas vasarnamio Wilson ir Ko. darbininkėms, Smiltinių Diumų distrikte, valstijoje Indiana. Kelios savaitės atgal "Lietuvą" tilpo aprašymas apie tą vasarnamį.

kite mūsų pasveikinimus visiems birutičiams ir draugams. Pasakykit jiems, kad jie yra visuomet su mumis mūsų širdyse.

Mielas p. Baluti, ar nėra jokio budo, kuriuo jūs galėtumėte mums parupinti kokio nors rukymo—bile ką: cigarečių, ar tabako, mel-dziame prisijusti, nes mės mirštame—taip norisi rukti. Mės negalime priprasti prie šito Britiško tabako. Ot, kad gerą mūsų Amerikonišką cigaretę galėtum žmogus užsipyti!.. Taipgi jei-ga turite užsilikusius senus chigagiškius laikraščius, tai butum labai dėkingi už prisitintą ke-lių nors numerį.

Velydami viso labo etc.

A. Glebaitis ir F. Jakutis.

19—True translation filed with the postmaster at Chicago, Ill., on 1st day of August, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

LAISKAS I REDAKCIJĄ.

Kopenhagenas, kovo 13, 1918

Gerbiamausi:—

Esu Tamistai mušęs telegramą, klausdamas, ką mano darai mūsų 3 fondai Amerikoje be Amerikos Raudonasi Kryžius lietuvių belaisvių dėlei. Esu pasiuntęs net po kelis syk 3 fondams kablegramas pinigų prašydamas.

Jokio atsakymo. Tamistai esi rašęs, jog Raud. Kr. i nemanąs siųsti. Ganėtinais re-gis esu parašęs apie belaisvius tat nekartotisi. Iki šiai diena dar jų nemanoma namon leisti. Su Rusijoje gyvenančiais lietuvių ryšiams senai sutrukus, i Amerikos paramos negaunant—ne ką tenusiusi maisto badau lietiems nelaisvėje lietuviams Darbas šelpimas čia visai dorai suorganizuotas—įvesta visokios kontrolės siuntinius siunčiant, kasdien prašymų kalna auga. P-as Norkus, skaičiau, stvėrėsi darbo. Lauksiu. Lauk sime. Tik labai didin blogr isite, jei perilgai laukti prisieitų Miršta badu žmonės—tą reiki atminti. Vokiečių ne kaip mai-tinamą belaisvius. Kodėl nepa-sinaudojama proga maisto iš De-nijos pasiųsti—nežinau. Norvegijoje, Holandijoje, Švedijoje, Šve-carijoje, senai jau viskas išvežt užginta. Turtingoje gi Danijoje šiaip-taip laikomasi, vienok už-gulus švedams ir kt. šių šalį esant didelių kaitrų—derliaus ne-sitikint—bene užgins greit i čia išvežti...

Gal but ir žinot: Lietuvoje i Rusijos labai daug sugrįžo inte-ligentų—pačių pabėgėlių—uki-ninkų grįžtama. Gauta leidima atgauti in corpore visos lie-tuvių gimnazijos iš Rusijos (s. mokytojoms ir personalui); Yča vaziuojas tuo reikalu atgal Vo-ronėzan rupinties-prižiūrėti sav-isteigtų gimnazijų Vilniun grą-žinimo. Kaip žinoma, p. Mar-ynas Yčas buvo suareštuotas o. Kapsuko-Mikuckio bei gimna-zistų (kart su Mašiotu bei Ja-blonskiu...), bet vokiečiams i-ukrainiečiams užėmus Varoną ž-virto viskas kitaip. Rūpinamas j-kurti lietuvių universitetus Vil-niue sename Vilniaus univer-siteto rume. Iš pradžių busi-isteigti teisų, filologijos ir teo-logijos fakultetai.

Jurgis Savickis

Lietuvių Įgaliotinis Danijoje

Skerdyklos ir kare.

Jau praėjo apie du ar tris mėnesiai nuo laiko, kada visa šalis buvo sujudinta raportais, paliečiančiais prizadėtą Liberty motorą. Šauksmai tapo pakelti apie jo mėginimo prastas pasekmes ir vietoj, kad tukstančiai būtų padaryta apie pavasarį š. m., tik keletas tapo pristatyta ir jie faktiškai nepasirodė tokiais, kaip manyta ir t. t.

Nuo laiko, kuomet tie raportai tapo išleisti laikraščiuose ir išgązdino kiekvieną patriotišką Amerikoną ir buvo prieastim nusiminimo, jau kelios savaitės praslink ir dabar mės zinome visai ką kitą apie Liberty motorą. Mės esame pertikrinti iš oficiališkų mėginimų, kad šis motoras padaro sodidžiausią arklį įjėgą proporcijoj su svarbumu, kad jo geros ypatybės yra pripažintos per ekspertus talkininkų viešpatijų, kad jie yra dirbami dabar po tukstantį kas mėnesis; kad suveikimas pristatymo dideliuose skaitliuose buvo principaliai dėlei permaining, norint padaryti kuogeriausią mašiną; kad nors klaidos buvo daromos vienk departamentas, turintis juos savo užvaizdoje laike tik užsibaigusį me-ų, atliko nepaprastą organizatyvų ir prirengimo darbą, kurio rezultatai bus tinkamai parodyti dabar, kuomet yra pristatoma orlaivių tarnystei puikias mašinas, simtais ant syk. Trumpai paėmus, yra prirodyta, kad pažeminanti ir gzdinanti raportai, išleisti tuo laiku, buvo neteisingi ir buvo išduoti ar dėlei nežinojimo, suteikimo klaidingų žinių ar viltybių.

Mums prisiema atminti šią permainingą visuomenės nuomonės, kuomet skaitome apie "baisius" užmetimus, išnešus prieš skerdyklas ir prieš nekurias Chicago firmas. Paipgi skaitant šiuos raportus, pasirodiančius viešoj spauloj, nekurię ištikimi žmonės išsigando dėlei to, ką jie skaitė.

Kurie žiūrėjo į šiuos užmetimus atydziai ir ypatingai e, kurie atsiminė, kad mūsų vyrai kariuomenėje gria puikų aištą, koki jie gauna, kad joki užmetimai nepaėjo iš šio altinio, kuris yra kompetentiskiausias išdavimui savo nuomonės, ir kad raportai apie sveikatą mūsų kareivių stovyklose lyginai, kaip ir fronte, yra užganėdinanti augščiausiam tipsnyj—turėjo progą pelsitikrinti, kad lyginai, kaip buvo ugščiaus minėtam atsitikime su Liberty motorais, buvo laugiau dumų negu ugnies. Apkalintos firmos indėjo savo apsigynimą, aiškų ir tiesioginį, nekuriuose atsitikimuose rasalimant visą abejojamą, kaip pavyzdžiui gerai žinoma staiga Wilson ir Kompanijos buvo apkaltinta suteikime ugadintų vistų į vietą, kur faktiškai ji niekados nepristatė jokių paukščių, kad ji pardavė maistą "netinkantį žmoni-am sunaudojimui", kuris tuojau po tam buvo rastas vi-ai geru, ir t. t., ir visų visko buvo lengvai suprantamas ar-umentas, kad federaliai ir kariuomenės viršininkai ir per-irėtojai randasi visuomet įstaigose, kur užsakymai dėl kariuomenės yra išpildomi ir visa, kas yra pristatoma, yra irmausiai peržiurima šių expertų.

Kas, pavyzdžiui, žino firma Wilson ir Kompanijos, ži-o su kokių atsargumu, svarnumu, expertų gabumais bei moderniskomis įtaisomis šį staiga yra įrengta ir tokiu bu-ū joki raportai kaslink prisistų pagedusių produktų nie-ados negali nugązdinti.

Geriantis liudijimas, vienok, buvo galvos Agrikultūros departamento, kuris liudijo, kad, jo nuomone, nebuvo jo-ios priežasties užmetimams. Nuo laiko, kada jįsi liudijo, augiaus nieko negirdėta. Kaip pirmiaus minėta, didelę staigą kiti dalykai kai-kada išema negerai. Kuomet tai vyksta turi būti ištirta ir kaltė pertikrinta. Ištirimas už-etimų priešais skerdyklas faktiškai pasekmėje buvo jų vie-as užgyrimas. Yra tikra, kad jokia industrija ant kurios edimas karės priklaus, nėra davusi Valdžiai taip mažai edos ir rūpinimosi, kaip skerdyklos. Ši industrija atsiliepė kiekvieną pareikalavimą ir iki minutes ir iki uncijos pri-lailakė prie visų kontraktų. Ir koki pareikalavimai buvo už-ėli buvo geriausiai išaikiinti p-o Chas. McCarthy, repre-entuojančio maisto administratorių Hoover, kuomet savo aikšnimė, tilpusiam "Tribune" jisai rašė: Mažiausiai vie-as iš kiekvienų keturių paršų, užaugintų Amerikoje šią va-ara, tapo išsišta Talkininkams. Siuntiniai mėsos, suside-lančios iš jautienos, avienos, kiaulienos ir kitų produktų iš kerdyklų. Niekad pasaulio istorijoje nebuvo organizacija astatyta, kuri būtų galėjusi suteikti reikmenis ant tokios ne-aprastos skalės. Detalai šių kalbų yra puikūs. Visuomenė, belnai paėmus, turi mažą supratimą apie pastebėtas prie-lermes, kurios puola ant javų ir mėsos departamento Mais-o Administracijos.

Skerdyklos negalėtų gauti geresnio užgyrimo už darbą, turį jos atlikti ir kurį jos taip pasekmingai suteikia laimė-imui Amerikai ir jos idealams šiame pasauliniame konteste.

(Apgarsinimas).

21—True translation filed with the postmaster at Chicago, Ill., on 1st day of August, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Ketvirtį Kares Metai.

Rugpjūčio 1 d. suėjo keturi metai, kaip Vokietija, paskelbdama karą Rusijai, uždegė liepsnas visapasaulinės karės.

Cia mes neperkratinėsim nuotikių visų šitų keturių metų, bet peržiūrėsim tik paskutinius ketvirtį karės metus, užsibaigusius šią savaitę.

Vokietijų Užpuolimai.

Laikė paskutinių metų talkininkai išlaikė du milžiniškus vokiečių užpuolimus. Pirmas užpuolimas įvyko pereiną spalio mėnesį Italijoje, antrasai prasidėjo Prancūzijoje 21 d. kovo šių metų.

Pilnas sugriuvimas Rusijos laike pereiną žiemą, kuomet bolševikai paėmė tenai vadžias iš savo rankas, paliusavo vokiečiai ir austrų armijas nuo rytinio fronto ir davė progą jiems padidinti savo armijas, kurias jie trenkė prieš talkininkų frontą vakaruose.

Kuomet ketvirtas karės metas prasidėjo, anglai buvo nusitūpę vokiečius net iki taip vadinamai Hindenburgio linijai. Prancūzai įėjė sau liniją išilgai Chamin de Dames, į šiaurę nuo upės Aisne. Atbalsiai nepasėkmingo vokiečių pasikėsimo ant Verduno tvirtovės dar vis skambėjo ausyse. Italai laikė savo frontą išilgai Isonzo upės. Naujos laisvės ugnis užsivertė revoliucijoms Rusijos „Liespos 1 d. pulkai“ po Kerensko vadovystės įsiveržė Bukovino ir Galicijos.

Per visą rugpjūtį ir rugsėjį 1917 metų ėjo gandai, kad Rusija „kvitys“. Vieton mūsų ramybės užviešpatavo išilgai visų rusų frontų, nuo Karpatų iki Baltiko jūrų. Pasirodė pasakojimai apie „brolivimus“ rusiškų kariuomenių su vokiečiais, bet iš Petrogrado, kur dar laikėsi Kerensko valdžia, ėjo užtikrinimai, kad Rusija pasiliks ištikima savo draugams talkininkams.

Smugis Italijai.

Vokiečių stabas vienok geriau žinojo apie tai. Centralinės viešpatijos dūnė geriausius savo pulkus nuo rusų fronto ir koncentravo juos savo smugini, kurį jie rengė vakaruose, butent Italijoje. Jų agentai ir šnipai tuo pačiu laiku varė pacifičius ir demoralizacijos propagandą Italijoje.

Smugis ant italų fronto prasidėjo spalio 26 d. ir beveik tuojaus visa italų linija tapo įtrenktą į didžiausią betvarę. Liedamiesi per Alpių tarpkalnes, vokiečiai ir austrai, rodesi, sutriuškins visą italų armiją. Vienok, ačiū gabiai vadyvystei italų štabo, italų fronto linija, nors su dideliais nuostoliais, vienok tapo atnaujinta, išpradžių išilgai upės Tagliamento.

O nuo toliaus į užpakalį išilgai upės Piave. Čia italų armija atsigėję, susiformavo iš naujo ir su francūzių pagalba užkūrė kelių tolimesnių tautų besiveržimui. Čia ji stovi ir šiandien.

Rusijos Subirėjimas.

Rusijoje tuo tarpu likimo ratas greitas. Lapkričio 1 d., dar tebedarant užpuolimui Italijoje, tuometinis Rusijos premjeras Aleksandras Kerenski paskelbė, kad Rusija yra „nusidėvėjusi karėje“ ir kad nuo to laiko talkininkai ir visi vieni privalo nešti tolimesnę karės naštą.

Septynias dienas po to pranešė, bolševikai nuvertė Kerensko valdžią.

Kerensko nuvertimas davė progą Vokietijai pradėti taikos derybas su Rusija. Lapkričio 30 d. bolševikai paskelbė, kad Rusija išstoja iš karės ir pasiuntė pakvietimą, kad visi talkininkai prisijei prie derybų mūsų pertraukimui.

Rusų ir vokiečių „taikos“ pasitarimai susitiko Lietuvių Brastoj (Brest Litovske) gruodžio 22 dieną ir prasidėjo taikos derybos. Susitaukity negalėta ir derybų pertraukta sausio 11 d. šių metų. Tuo tarpu nauja respublika susitvėrė Rusijoje. Tai buvo Ukrainą užimanči visą pietinės Rusijos plotą nuo Dono upės net iki Rumunijos

ir Galicijos rubežiaus. Centralinės viešpatijos palarė taiką su šita respublika sausio mėnesio bėgyje.

Nesusitaukity bolševikams su vokiečiais Lietuvių Brastoj, vokiečiai vasario 18 d. atnaujino savo kariską veikimą prieš Rusiją ir vokiškos armijos pradėjo slinkti Rusijos gilumon.

Lietuvių Brestos sutartis.

Bolševikai tuomet vėl atnaujino taikos derybas. Laikė šitų derybų Vokietija davė suprasti bolševikams, kad Vokietija pripažins Lenkijos karaliją, Ukrainos respubliką, Finlandijos neprisigulmę ir atskirą valdžios formą Lietuvoje, Latvijoje ir Estonijoje. Turkija, kaip Vokietijos pagalbininkė, gavo didelę dalį Kaukazo su Batumu, Karso ir Erivano apskrėmis.

Rusijai padarius šią sutartį su Vokietija, talkininkai jau nustojo vilties, kad Rusija dar laikytusi karę ir tolel pradėjo tvirtinti savo frontą, idant atspirti laukiamą vokiečių ofensivą, kuriuo kazeris manė sutrinti laisvų paeilios tautų armijas ir priversti jas prie taikos sulys savo kumpalio.

Rumunijos Nelaimė.

Rumunijos padėjimas tuo tarpu buvo baisus. Didesnė dalis jo žemės likosi užimta vokiečių, austrų ir bulgarų. Jos sostinė iš Bucharesto turėjo persikelti Rusijai parubėžin į miestą Jasy, gi rusiškų bolševikai buvo aiškiai jai prieišingi. Rumunija turėjo pasitraukti ir gegužės 6 d. buvo priversta padaryti laštai sau blogą taiką su centralinėmis viešpatijomis.

Per šią taiką ji nustojo Debrudžijos ir pateko Vokietijos vergijon ekonominio žvilgsniu.

Laiką nuo gruodžio 1 d. 1917 m. iki kovo 1 d. 1918 metų galima skaityti taikos čiupeinėjimais. Pereiną metų vasarą po piezius Benediktas išleido atsisakymą prie kariaujančių viešpatijų Jam atsakė prezidentas Wilsonas rugpjūčio 29 d. Prezidentas atsakė, kad Vokietijos valdžiai nėra galima tikėti.

Vokietija visomis įjėgomis stengėsi atsiekti tokio dalykų stovio kad ji galėtų padaryti tokią taiką, kuri paliktų Vokietijai liuosą ranką sugriuvusioj Rusijoj. Gi turėdama savo rankose Belgiją ir didelę dalį Prancūzijos, ji tikėjosi išsiti už taikos derybų stalo ir sėdėti su atgal dar iš savo kolonijomis mainais už Belgijos ir Prancūzijos plotų sugrąžinimą.

Šitie Vokietijos planai prasidėjo aiškiai rodytis nuo prakalbo grafo Czernino, Austrijos užruožio reiklų ministro, kurią jis pasakė Lietuvių Brastoj gruodžio 26 d.

Sausio 8 d. šių metų prezidentas Wilson savo prakalboj kongrese pasakė, kad Suv. Valstijos privalo žinoti, keno vardu Vokietijos valdžiai kalba — savo lėnu, at Vokietijos žmonių. Šita prezidento prakalba buvo papildymu prakalbos Anglijos premiero Lloyd George'o, kuris sausio 5 d. pasakė, kad talkininkai negali taikintis ptole pakol Vokietijos militarizmas greičiau pasaulio ramybei.

Šitas prakalbas atsakė Vokietijos kancleris von Hertling ir Austrijos užruožio ministeris grafas Czernin. Czernino prakalba buvo švelnaus ir besitaikančio, o von Hertlingas, minėdamas apie „gerą Vočišką kardą“, atodė kad jis kalba už Vokietijos militarizmas.

Prezidentas Wilsonas vasario 1 d. vėl laikė kalbą kongrese ir jojo savo prakalboj jis pastatė išsivag, kurios vėliaus tapo praminis „Keturių principais.“ ant kurių galima būtų parenti taiką „mūsų suglaudus, šie principai sekant: 1. Galutinis karės užbaigimas privalo būti paremtas ant tikrų pamatų.

2. Tautinė ir provincijoninė egalima mainytis, kai kokiais paprastais daiktais.

3. Kiekvienas žemių paskirimas privalo būti su nauda žmonių, tose žemėse gyvenančių.

4. Visi gerai-apsireiskusie tautistiekie sikiškai bus užganėdinti, kiek tas yra reikalinga užtikrinimui ramybės ateityj.

Popiezius Benediktas, savo vėlykianame laiške, dar sykį mėgino šaukti prie taikos, bet taipgi nepasėkmingai.

Balandžio mėnesį iš Paryžiaus pasirodė pranešimas, kad Austrijos cesorius Karolis, savo laiškuose, rašytuose kunigaikščiai Sixtusui Bourboniečiui, savo giminei, gyvenančiam Prancūzijoje, pripažino, jog Elzasas ir Lotaringija turėtų priklausyti Prancūzijai ir davė suprasti, kad pradžia taikos derybų būtų maloniai iš jo

pusės sutikta. Išėjus tam visam aikštėn, ir gana nemalonių formoj, Austrijos užruožio ministeris grafas Czernin turėjo rezignuoti.

Vėliaus taikos „čiupinėjimas“ dar padarė Vokietijos reichstage Dr. von Kuehlmann ir kancleris von Hertling.

Von Kuehlmann, Vokietijos užruožio ministeris, savo prakalboj išsiplempė, kad vienu kardu negalima bus iškovoti taikos. Pasekė, bet tokio jo prisipažinimo buvo tokia, kad jis turėjo rezignuoti iš savo vietos.

(Pabaiga bus)

Iš Dr. Šliupo Prakalbų.

Žemiaus mėginsiu paduoti turinį vienos Dr. Šliupo prakalbos, laikytos Chicagoje, Mildos sveikintėje.

Kadangi žodis-žodis prakalbos užrašyti negalima buvo, tai žemiaus seka vien mintis, išreikšta gal ne visuomet lygiai tais pačiais žodžiais,—charakteringai vienok išsireiškimai yra paduoti.

Mūsų tauta nuo senai tarnauja savo kaimynams. Mes taip prie to tarnavimo svetimams pripratome, kad ir apie save, apie savo ločnus reikalus pamiršome. Tik pastaraisiais metais pradėdame atbusti ir pradėjome savo tautos reikalais rūpintis. Bet dar ir šiandien nesuspėjome visiškai atsikratyti nuo savo kaimynų, kurie skaito Lietuvą kuone jiems priklausancia daiktai.

Dabar, kuomet lietuviai pastatė savo reikalavimus įsigyti savo kraštui laisvę, mūsų kaimynai stato lietuviams pusėtinais sunkias išlygas—tokias išlygas, kurių lietuviai priimti negali.

Žyda Nori Universiteto.

Pavyzdžiui, Lietuvos žydaipastatė reikalavimą, kad Vilniuje jie turėtų teisę turėti savo žydišką universitetą. Ne tik turėti grynai žydišką universitetą, bet kad jo užlaikymas būtų iš Lietuvos izdo.

Su tuo Lietuva negali sutikti,—kad visos Lietuvos žmonių mokesčiai eitų užlaikymui vien grynai žydiško universiteto. Daugiau, kaip lietuviai gali padaryti, tai įkurti Vilniaus lietuviškame universitete hebrajiškos kalbos katedrą.

Lenkų užmačios ir noras pasisavinti sau Lietuvą, kaip savo provinciją, mums visiems jau anai yra žinomas ir apie tai nėra reikalo daug kalbėti. Bet mes turime net tarpe savęs tokių brolių, kurie vieton pagalbę lietuvių tautai pasiluosuoti ir įsikurti sau Lietuviškai-Latviską respubliką, tą darbą trauko, mėginami stumti Lietuvą ir lietuvius Rusijos glėbin.

As jums, mieli broliai ir sesers, pasakysiu, kad lietuviai iš Rusijos nieko gero tikėtis negali. Rusijoj yra pilniausia anarchija ir užims dar 25 iki 50 metų pakol Rusija šiaip-taip susitvarkys ir pakol gyvenimas jojos pakenciamas.

„Pabludėlių“ Darbai.

Bolševikai, kurie dabar Rusijoj valdžia turi, yra tiesiog pabludėliai. Kokių jie dalykų pridėjo Rusijoj, tai sveikam žmogui tiesiog nesinori ir tikėti, kol savo akimis to nepamatysi.

Pavyzdžiui, net ligonbučius išardė ir ligonius ant keturių vėjų išvaikė: iš kalėjimų paleido žmogžudus ir plėšikas, kurie ramius žmones terorizuoja. Balo smėkla Rusijoj ne tik gresia, bet daugelį vietų ji ir siaučia. Maisto nėra. Mat geležinkeliai suardyti, vagonų asis netepamos, maisto nėra kuom prižiūrėti. Pasazierinių traukinių langai išdaudyti ir laike didžiausių Rusijos šalčių. „O kam jie?“

sako bolševikai—buržuai! Kuomet viskas, kas buvo, yra, naikinama, nieko naujo vieton sunaikinto nedaroma. Darbo diena išpradžių buvo nustatyta ant 8 valandų, paskui ant šešių, bet ir to buvo perdaug: įvesta 4 valandų diena, paskui ir tai

sumažinta iki 2 valandų. Galutinai vienos Dr. Šliupo prakalbos, laikytos Chicagoje, Mildos sveikintėje. Kadangi žodis-žodis prakalbos užrašyti negalima buvo, tai žemiaus seka vien mintis, išreikšta gal ne visuomet lygiai tais pačiais žodžiais,—charakteringai vienok išsireiškimai yra paduoti.

Prie tokių išlygų ar galima yra tvarka, gyvenimas? Ar galima yra demokratiška respublika, ar bile koki valstija? Demokratiška, mieli broliai ir sesers, nėra galima be apsvietos. Viešpataujant tokiam tamsumui, kaip Rusijoj, ten demokratijos dar per ilgus laikus negalės būti, nes žmonės nemoka savęs valdyti. Šiandieninė Rusija yra ne demokratiška šalis, bet skerdynių šalis. Bolševikų įkurti tamsumai išpovė dvarininkus, jų patėis ir vaikus, kad jų turtus, jų laukus pasiektum. Manė, kad nuo to patys turtingais pastos. Pastojo, bet tik tam laikui. Turtus ne plėšimai, bet darbas gamina, o dirbti šiandien suklaidinti rusų minios nenori; prie tokio paaidumo, kokių viešpatauja Rusijoj, dirbti negali ir tie, kurie norėtų. Pasekmėje bėdas ir vargus baisesia.

Buvo blogai žmonėms caro laikuose, bet tuomet šalį valdė dar visgi apsvietę žmonės. Dabargi valdo Raudona Gvardija, plėšikai, valkatos ir svieto paadzos. Caro valdžia, sakau, buvo bloga, bet ir bolševikų valdžia—„klasinė valdžia“, apie kurią socialistai kalba,—yra negeresnė—ji yra dar net aršesnė.

Sako, Carizmas Sugrįž.

Nedvyli todėl, kad tarp Rusijos žmonių girdisi balsai, kad jie nori caro atgal. Apie tai vis tankiau ir tankiau girdėtis. Ir aš, pamatęs Rusijoj žinodamas, kas ten darosi, esu įsitikinęs, kad carizmas Rusijon dar galės sugrįžti.

Ar lietuviai gali su tokia šalimi ir su tokiais žmonėmis gyventi? Ne, jie negali. Ir klaidingai mano ir daro tie, kurie norėtų Lietuvą vėl-kokiu nors būdu prie Rusijos prirakinti. Lietuviai turi patys savimi dabar pasirūpinti ir visos jų partijos privalo eiti už Lietuvos neprisigulmę. Jos visos privalo tuo darbu užsiimti. Chiniškomis sienomis viena nuo kitos mūsų partijos apsitverti neprivalo, bet bendruose reikaluose turi susieji ir išvieno dirbti. Išmintingai žmonės, kad ir nevienodų pažiūrų, visados gali surasti būdų bendram darbavimuisi—tik „oziat“ to negali padaryti.

Kalbant apie partijas, visados yra gerai patėnyti jų trūkumus ir silpnas puses—ne tam, kad iš jų tyčiotis, bet tam, kad tuos trūkumus galima būtų pašalinti. Mes turime tris aiškas partijas: socialistų partiją, kuri yra vadinama kairiuoju sparnu; kleikalais, arba katalikais, kurie yra vadinami dešiniuoju sparnu, ir tautininkus, kuriuos vadinama vidurine srove, arba centru.

Pazvelgsime į jų programus: nors trumpai. Kairysis mūsų sparnas, t.y. socialistai traukia Lietuvą prie Rusijos, trokšta, kad su Rusija ji susidėtų. Dar prieš karę jie barė tautininkus kodėl tautininkai tais laikais Lietuvai tik autonomijos, o ne pilnos neprisigulmės reikalavo, nors tuomet buvo tokios išlygos,

jog apie neprisigulmę ir sapnuoti tuom-syk negalima buvo. Bet dabar, kuomet laikė karės politiškos išlygos visai persimainė ir kuomet yra gera progą Lietuvai pilną neprisigulmę išgauti ir kuomet tautininkai to reikalauja — tai mūsų broliai socialistai dar žingsnį atgal ir norėtų ją vėl dalimi Rusijos padaryti.

„Klasių kova“ yra jų idealas. Ir kaip nelogiškai jie patys kartais elgiasi! Jie sako ir agituoja, kad karių nereikia, o Rusijoj šiandien kraujas upėmis lieja, kalėjimai prikimšti ir tai ne kokiais nors „buržuais“, bet tais pačiais revoliucionieriais. Ir taip išeina, kad dešinė sako—nereik karių, nereik žmonių žudynių, o kairėji reikalauja kraujo, skerdynių, klasių klasių kad išpjautų.

Jie dergia tautybę, nes jos nesupranta ir daučelis dar ir dabar nesupranta to, kad tautybė yra vienas iš stipriausių veiksmų žmonijos civilizacijos. Net jų pačių Internacinalo vyriausis centralinis sekretorius aiškiai pripažino, kad, atmesdami tautybę, jie, internacionališki socialistai, padarė didelę klaidą, kurią dabar reik atitaisyti.

Lietuvoj Socializmui Nėra Vietos.

Mūsų broliai socialistai tankiai kartoja visokias gražias teorijas, bet aš jums pasakysiu, kad teorijos be pagrindų praktiskam gyvenime nieko nereiškia. Didesnės dalies jų teorijų ir sąvonių prie Lietuvos pritaikinti negalima. Aš jums, broliai ir sesytės, pasakysiu, kad Lietuvoj dėl socializmo pas mus vietos nėra. Leninų ir Trockių planai Lietuvoje įgyti negali. Lietuva yra ukinkinių šalis, industrinių darbininkų įjoe taip kaip nėra. Ar tai jūs manote, kad ukinkinai sutiks atiduoti savo žemes ir buti randaninkais sulys Leninų ir Trockio plano. Tokius planus tegul mūsų broliai socialistai pasilieka čia—Lietuvoj jiems nėra vietos.

Apie Dešiniuosius.

Dabar meskim žvilgsnį į mūsų trolius iš dešinės, t.y. į mūsų brolius kaalikus. Rusijoj sutikau daugelį kunigų. Jie išrodo lyg iš kito molio negu mūsų šalis čia kunigai: Rusijoj daugelis yra kunigų, su kuriais suiskalbėti galima, kurie trokšta laisvės, daugelis yra demokratai. Bet ne visi.

Cia tas pats yra. Yra tokių, kurie rengia dirvą autokratiškumui. Yra tokių, kurie nori suverti „katalikų partiją“ nors tas yra gyvas nonsensas. Niekur pasaulyje jų nerastė šiandien katalikų, protestonų, izraelitų partijos, bet rasite politiškas partijas: demokratų, republikonų, monarchistų, socialistų tautininkų etc.

Pas mūsų kunigus didžiausia klaida ir trūkumas yra tame, kad jie panaudoja ambonas, net išpažintę ne tik tikybos, bet ir politiškos reikalams. Tas yra negerai. Kunigo, kaip dvasiško vieta yra prie altoriaus. Tegul jis ten gieda „Dominus Vobiscum“ ir „Gloria in excelsis Deo“—niekas nieko jam nesakys, bet tegul jis nemašo ir nepanaudoja tikybos politikai ir politikieraviu.

Štai kodėl politika nuo tikėjimo privalo būti atskirta—apart universiteto, kur tikybos reikalams gali būti įsteigtas teologiškas fakultetas.

Paimkime Šveicarijos kunigūlius. Ten yra būrelis lietuvių kunigų. Jie sutaisė memorandumą ir jame pasako, kad jie Lietuvai karaliaus nori. Bet lietuviai karaliaus nenori. Jie nori demokratiškos respublikos.

Apart to galima taipgi padaryti jiems stambų užmetimą: iš Lietuvių Dienos, kurią popiežius Lietuvai paskyrė, dar ir šiandien pavyzdžiui surinkta per vienas milijonas markių. Hollandijoje apie 250,000 markių; surinkta Šveicarijoje ir kitose šalyse. Ne visi tie pinigai yra sunaudoti,—bent mes nematėme, kad jie būtų Lietuvos reikalams sunaudoti, o jie iš Šveicarijos dar šau-

kiasi pinigų. Kur jie anuos padėjo? Jie puva bankuose, ar guli jų kišeniuose ir jais gal norima savo kuniginę politiką stiprinti. Ar tai gerai? Ar apie tai galima tyli? Pasakykit jus patys, broliai ir sesutės katalikai!

Sulenkęjus kun. Michalkevičius iš Vilniaus su 44 lenkais pasiuntė į Berlyną prašymą, kad esą Lietuva norinti būti sykiu su Lenkija. Prieš tai net Lietuvos ponija užprotestavo. Jie pasisakė, kad jie, Lietuvos dvarininkai, prie Lenkijos nenori, bet stovi už Lietuvos neprisigulmę.

Upas, matote, persimainė. Po to Vilniuje, kur iki šiolei prisikaitydavo vos kelis taustancius lietuvių, netrukus po to lietuvišiais pasisakė net 33,000 ypatų.

Kauno vyskupas Karevičius negeresnis už Michalkevičių ir apie tai nėra reikalo vnioti į boveln. Mes vyskupą Karevičių skaitėm geru žmogum ir lietuviu. Bet ir jam, matyt, parupio ambicija—gavimas Vilniaus archi-vyskupystės, kuri turi būti Lietuvos archi-vyskupystė. Karevičius yra Randidatu į Vilniaus archi-vyskopus. Kun. Olševskis ir Purickis sėdi Berline, nes manoma, kad su vokiečių valdžia jie ką nors laimėsia.

Sakyti, kad visi kunigai būtų tokie, arba sakyti, kad visi katalikai plaktų prie vokiečių, arba norėtų karaliaus, būtų neteisybė. Bet matote, kad klaidų yra. Reik muštis ir katalikams ir kruvą, kad tokias klaidas taisyti nes lietuvių, net ir katalikai tikrai nenori, kad jiems vokiečiai su kunigų pagelba, arba ir be jų pagelbos karaliuką ant sprando užtūptų.

Aš pats stoviu už tautinę sriovę, nes ji rodos eina dabar teisingiausiu keliu. Ji eina keliu evoliucijos, o ne revoliucijos. Ji geidžia Lietuvai tikros laisvės ir demokratiškos valdžios tam kraštei. Tautininkų partijos principai ir idealai yra tokie, ant kurių Lietuvos laisvę galima drūčiai, kaip ant olos, pastatyti. Sulys ty principų Lietuvos valdžiai bus pastatyta pačių žmonių, ty pačių Lietuvos žmonių ji bus kontroliuojama ir jiems patiems ji tarnaus. Lietuva nori ne klasių valdžios, kaip kad dabar yra Rusijoj, neigi ji nori, kad kunigai su karaliais užsiriogintų tautos sprandą. Ji nori tokios valdžios ir tokios tvarkos, kur kiekvienas žmogus būtų lygus prieš valdžią ir įstatymus, be jokių privilegijų ir kur kiekvienas žmogus turėtų progą laisvai ir ramiai dirbti dēlei savo ir savo tautos gerovės.

Cia tas pats yra. Yra tokių, kurie rengia dirvą autokratiškumui. Yra tokių, kurie nori suverti „katalikų partiją“ nors tas yra gyvas nonsensas. Niekur pasaulyje jų nerastė šiandien katalikų, protestonų, izraelitų partijos, bet rasite politiškas partijas: demokratų, republikonų, monarchistų, socialistų tautininkų etc.

Pas mūsų kunigus didžiausia klaida ir trūkumas yra tame, kad jie panaudoja ambonas, net išpažintę ne tik tikybos, bet ir politiškos reikalams. Tas yra negerai. Kunigo, kaip dvasiško vieta yra prie altoriaus. Tegul jis ten gieda „Dominus Vobiscum“ ir „Gloria in excelsis Deo“—niekas nieko jam nesakys, bet tegul jis nemašo ir nepanaudoja tikybos politikai ir politikieraviu.

Štai kodėl politika nuo tikėjimo privalo būti atskirta—apart universiteto, kur tikybos reikalams gali būti įsteigtas teologiškas fakultetas.

VLADIVOSTOKO LIETUVIAI ŠAUKIASI AMERIKIEČIŲ PAGEIBOS.

Nuo laiko bolševikiškos revoliucijos bene pirmu sykiu tenka išgirsti tiesioginį balsą iš Rusijos lietuvių.

Vladivostoke, Sibirijoj, susitvėrusis „Lietuvių Komitetas tautiškų reikalų gynimui“ kreipias prie amerikiečių, prisijusdamas atsiliepimą Amerikoj esantiems lietuvių fondams.

Amerikos Lietuvių Centaralis Komitetas šiomis dienomis gavo sekantį nuo jų atsiliepimą-prašymą, išsiųstą iš Vladivostoko birželio 15 d. šių metų: Didžiai Gerbiami Tautiečiai ir Brangūs Broliai!

Nors mes davėme įgaliojimą gerb. kun. Dominikui Mėšui kreiptis į Jūsų Komitetą ir išgauti mums bent \$1,000 pašalpą, be nežinodami, ar jis turėjo progą nuvažiuoti į Ameriką ir panaudoti tą įgaliojimą, mes turėjome svarstymą šio dalyko savo susirinkime ir nutarėme:

1) Kadangi mūsų padėjimas yra labai kritingas, tai šale įgaliojimo parašyti dar laiską pačiam Centraliniam Komitetui, kad jis paskirtų mūsų Komitetui bent \$1,000,—ir tuojaus išsiųstų mūsų pirmininko, gerb. Juozo Vaitiekaičio špušinską. No. 33) vardu, per Amerikos Konsulą Vladivostoke, telegrafu.

2) Drauge duoti Jūsų Komitetui žinią, kad tie pinigai bus suvartoti sekantiems reikalams:

a) bus suteikta pašalpa 300 lietuvių tremtinių Vladivostoke ir jo apielinkėse, grįžimui į Lietuvą; b) bus asignuota, sulys išgalės, kitiems Sibiro miestų Lietuvių Komitetams, kurie taipgi turi tikslą teikti pašalpas grįžtantiems į Lietuvą tremtiniam; c) likučiai, jei tokių pasidarys, bus paskirti Vyriausiaj, Lietuvių Tarybai Rusijoje, kuri nukentėjo nuo begėdisko areštavimo, bet kuri gal atsigauti priderančiai ją parėmus liet. visuomenei.

3) Motyvai mūsų šio kreipimosi ir prašymo yra šie:

Mūsų Vladivostoko Lietuvių Tautinių Reikalų Gynimui Komitetas, esant visuotinai komunikacijos suirutei ir spriespudai, pasiliko vienitėlė Rusijos lietuvių įstaiga, kuri gali susizinti su Amerikos lietuvišiais. Gi mūsų padėjimas čia Vladivostoke yra baisus, o toliaus gilumoje Sibiro ir pačios Rusijos esančiųjų lietuvių tremtinių—da baisesnis. Vėsos įstagos, kurios ligsiol teikė šelpimą, išvaikytos ir panaikintos. Tremtiniamis belieka vienas kelias: stoti į Raudonąją Armiją, arba prisidėti prie dykų žmonių turų. Bedarė visiškai, maisto maža, viskas 1000 nuosimčių brangiau, kaip pirma buvo.

Pinagai, kurių kiti tremtiniai buvo išsivežę arba užsidirbę, išsibaigė. Nuo rusų padoresnės visuomenės nieko negalima gauti, kadangi ji pati pasiliko be turto ir pinigų. Vaziavimas geležinkeliu pabrango 600 nuosimčių ir reikia mažiausiai po 800 rublių kiekvienam tremtinui, kad nukeliauvis į Orsą, pro kur leidžiama Lietuvon. Lietuviams tremtiniamis dēlei pinigų stokos grįžimas visiškai negalimas, ir jeigu broliai Amerikos Lietuvių nesuteiks dabar Rusijos lietuviams-tremtiniam pinigų, tai jiems visiems gresia žuvinas tarpusavinėse rusų peštyne, tuo tarpu, kaip Lietuvą kėsintasi užgrobti lenkai, o vokiečiai su rusais tyko iš kitų šonų,—vienai kad galutinai pevergus Lietuvą, o kiti —kad įnešus jon tās baisesnės, kurios šiandien po visą Rusiją viešpatauja.

Greitas grąžinimas lietuvių tremtinių į Lietuvą gali būti vienintėlis jų išgelbėjimas nuo neap-sakomos ir ragaisties, o tas grįžimas priglūs nuo lėšų, kurių jie suteiksė Jūs, Broliai Amerikiečiai Lietuviai, tai mes galėsime grįžti ne žuvę ir tėvyne, o jei ne, tai turėsim pražūti.

Pinigus siųskite kuogreičiausiai, nes kiekviena valanda brangi! Tegul bus didis ir gilus mūsų lietuviškas aciu visiems Jūsų Komiteto nariams, kurie išklaussys šį mūsų sustandų prašymą ir tiems broliams lietuviams, kurie tas aukas sudėjo.

Sveikindami Jūs broliai ir reikėdami savo gilia pagarbą, pasilikame pilni vilties ir laukdami greito atsiliepimo iš Jūsų pusės. Pirmininkas: Vaitiekaitis, Valdybos Nariai: J. Mazeika, J. Asclia, J. Banis, Plauskis, N. Grubis, R. Ripinaitis.

Sekretorius: A. Baltišaitis.

LIETUVOS ŽEMĖS BANKO REIKALAI.

Nuo June 20 iki July 20 surinkta Lietuvos Žemės Bankui ir įneša į Guaranty Trust Co. doleriais \$4,155.00.

Rubliais surinkta ir padėta į „Safe“ 350.00.

Pridėjus prie June 20-tą 1918 m. pagarsintosios sumos, kur buvo \$77,424.50, dabar \$4,155.00, viso doleriais yra L. Z. Bankui surinkta \$81,579.50.

ŽUVŲ UKIS LIETUVOJE

Vilniuje leidžiamas laikraštis "Darbo Balsas" 12-me numeryje padeda sėkmingai žinti apie žuvų ūkį aplinkinėse Kurtavėnų, Kuršėnų (buv. Šiaulių) apskrityse:

"Lietuvos žuvų ūkis turi savo plėtimąsi, mat, mūsų kraštas turi daug vandens ir nenaudojame žemės plotų. Jau prieš karą buvo jis daugiau pradėjęs plėtimąsi, ypačiai pas didžiausius dvarininkus. Susidarę jau buvo jo keli žymesni centrai, kaip antai: Kurtavėnai, Šaukiai, Nemakščiai (žuvin. Girdvainis, Stasimėlis, kun. Skinderis), Telsių aps. — Lukė, Alsėdžiai (Narutavičius), Vilniaus gub. — Verkiai, Landvaravai ir kitur. Gyvavo Vilniuje žuvininkų draugija, C. Stanevičiaus ir Pov. Matulionio vedama. Mūsų Kurtavėnų apylinkės žuvininkavimas siekia jau senesnių laikų. Pirmieji prūdai (kudros) padaryti čia pirmą kartą 25 metų grafo Pliaterio Kurta vėnų dvare, kur žuvų ūkis buvo ypačiai pastarąjį laiką plačiai įtaisytas (art. 200 dešimtinų) ir sutaišintas su pievų taisymu. Keletriems metams po to prasitinkus, žuvų ūkiu persiėmė ir kiti aplinkiniai dvarininkai, jų prieškalyje VI. Putvinis, prityręs žuvininkas, kuris įtaisė pas save netik prūdų, bet ir žuvų veisyklą jų veisimui, suteikdamas tuo būdu apylinkės žuvininkams progos lengvai gauti veislinės žuvies (karpių). Tokiu būdu prieš karą susidarė čia jau nemažas žuvų ūkų būrys, prie kurių ėmė dėti ir jau ir šiaip ūkininkai. Ka kuriems dvarininkams nauja pramonė buvo tikra pasipirtis jų namų ūkui, kitiems gi gal ir vienintelis išgyvenimo šaltinis galutinio suirimo. Del to patogesnė vietose imta žuvų ūkis visai pramonės būdu vesti. Taip, prieš karą svetintaučių žuvininkų (iš Lenkijos) atpirkta iš Aukštųjų dvaro visos tinkamos žuvų ūkui vietos ir jau priręgtos buvo ligi 130 dešimtinų prūdų, tik karą sustabdė darba, ir visi jie, lygtai kaip ir Kurtavėnų prūdai, savininkams pasišalinus, lieka dabar nenaudoti.

Po Aukštųjų ir Kurtavėnų šitas žuvų ūkis jų prūdų didumą čia tokioje eilėje: Gelučiai (art. 40 deš., 10 prūdų); Pavėžupis (30 deš., 9 prūdai); Grauzikai (25 deš.); Pavainiškis (20 deš.); Gaugorai (15 deš.); Sendvaris (3 deš.); Luvartuva (3 deš.); Livadai (3 deš.); Užventis ir kiti. Prūdų įtaisyimas apsiėjęs yra labai nevienodai. Didžiosios išlaidos čia tenka padaryti pylimams: jie gi priklauso nuo vietų patogumų ir jos kalnuotumo. Pavyzdžiui, dviejų gretimų ūkų išlaidos — viename jų (Gelučiuose) 15 dešimtinų pylimams stipri prūdo pylimas apsiėjo tik keliosdešimt rublių; kitamegi (Pavėžupyje) — net 1000 rublių. Tačiau ir didelės išlaidos greitai visgi padengiamos tuo pelnu, kurį duoda žuvis. Vidutiniškai, 1 dešimtinė prūdo duoda kasmet: ligi 10 pudų žuvies, kitaip — ligi 100 rublių pelno, skaitant prieš karą žuvies pudai 10 rublių (dabar gi moka ir 28 rublius). Pavėžupyje prieš pat karą iš 2 prūdų (20 deš.) užaugo žuvies 300 pudų, kitaip — 15 pudų iš vienos dešimtinės arba (15 pudų x 10 rublių) — 150 rublių pinigais). Tik po 3-4 metų pradeda mažiau užaugti žuvis: po 4-5 pudų iš dešimtinės; tada pradeda esti išleistas ir apšetas. Žodžiu, žuvų pelnas, sąmoningai jų ūkį vedant, yra didesnis už žemės pelną. Reikėtų dėl to pasirūpinti, kad tuo ūkiu užsiimtų daugiau mūsų ūkininkai ir mažžemiai, ypač kurie turi daug nenaudingų plotų ir pelkių, gulinčių be jokio pelno. Toks ūkis, pagaliaus, galima vesti ir ant išnuomos žemės, nes prūdų įtaisyimas per keletrių metų jau užsimoka."

Nuo pat laiko, kaip skaitai "Lietuvą", mes tave "duona" penėjome. Ar pats papasakos dabar mus akmeniu, atsisakydamas prisidėti su šerū prie diena-raščio?

Nuo pat laiko, kaip skaitai "Lietuvą", mes tave "duona" penėjome. Ar pats papasakos dabar mus akmeniu, atsisakydamas prisidėti su šerū prie diena-raščio?

Nuo pat laiko, kaip skaitai "Lietuvą", mes tave "duona" penėjome. Ar pats papasakos dabar mus akmeniu, atsisakydamas prisidėti su šerū prie diena-raščio?

Nuo pat laiko, kaip skaitai "Lietuvą", mes tave "duona" penėjome. Ar pats papasakos dabar mus akmeniu, atsisakydamas prisidėti su šerū prie diena-raščio?

Nuo pat laiko, kaip skaitai "Lietuvą", mes tave "duona" penėjome. Ar pats papasakos dabar mus akmeniu, atsisakydamas prisidėti su šerū prie diena-raščio?

Nuo pat laiko, kaip skaitai "Lietuvą", mes tave "duona" penėjome. Ar pats papasakos dabar mus akmeniu, atsisakydamas prisidėti su šerū prie diena-raščio?

Nuo pat laiko, kaip skaitai "Lietuvą", mes tave "duona" penėjome. Ar pats papasakos dabar mus akmeniu, atsisakydamas prisidėti su šerū prie diena-raščio?

Severos Gyduolės užlaikymo sveikata

Nesveikos Moterys
neprivalo dėti niekašų ty skausmų, dieglių, gėlių, netikslumų ir nesveikumo, kurias jos taip dažnai serga. Nėra reikalo sirgti, ar turėti, šitas kilius. Prašalink jas iš pat pradžių. Vartok gerai žinomą vaistą moterims ir merginoms, imk

Severa's Regulator

(Severa's Regulatorija). Jis yra puikiam stipinėjimui ir vaistui nuo moterų ligų, jis veikia ramiai, greitai ir palengvina kaip bemažai. Jis nėra nieko kenksmingo sveikatai. Kiekviena moteris turėtų jį išmėginti. Kaina \$1.25 butelis, gaunamas visose aptiekose.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

SKAITYTOJAU! Jeigu jau neįsėgi nei vieno šero diena-raščio paimti — mes tarnausim tau kaip tarnavome. Jeigu išsėgi — patarnauk ir mums visiems. Imk diena-raščio šerą!

Dr. K. Drangellis
Dentistas
3261 So. Halsted Street
Phone Drexler 5052
Chicago

SKAITYTOJAU! Jeigu jau neįsėgi nei vieno šero diena-raščio paimti — mes tarnausim tau kaip tarnavome. Jeigu išsėgi — patarnauk ir mums visiems. Imk diena-raščio šerą!

Phone Canal 5395
J. G. MEZLAISZKIS
Generalis
Kontraktorius ir Namu Statėjas
2121 W. 23rd ST. CHICAGO

Nuo pat laiko, kaip skaitai "Lietuvą", mes tave "duona" penėjome. Ar pats papasakos dabar mus akmeniu, atsisakydamas prisidėti su šerū prie diena-raščio?

Tel. YARDS 1532
Dr. J. KULIS
Lietuviai Gydytojas ir Chirurgas
3259 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Gydo visokias ligas moterų, vaikų ir vyrų. Speciališkai gydo limfomą, uždegimus ir paslaptingas vyrų ligas.

PRANESIMAS LIBERTY BONDSU LOGININKAMS

Pranešu visiems jog atidariau Liberty Bondsų skyrių, kuriame kiekvienas gali pirkti arba parduoti visų trijų laidų Liberty Bondsus ir pasiskolinti ant jų pinigų. Jeigu kam prisena parduoti savo Liberty Bondsus arba ant jų pasiskolinti, tai kreipkitės asmeniškai arba laišku sekančiu adresu:

John I. Bagdziunas
2334 So. Oakley Ave.
Kampus 23 Place, Chicago, Ill.
Privatizuoti galima 18-tes, 22-ros, Western Ave. arba Blue Island Ave. gatvėkariais. Valandos kasdien nuo 8:30 ryte iki 8:30 vakare. Sėdėdama ir pėtydymis nuo 8:30 ryte iki 6 vakarų. Nedėliomis nuo 9 ryte iki 12 po pietų.

Telephone Yards 5934
Dr. P. G. Wiegner
Prisimimo valandos: nuo 9 iki 12:15 ryte ir nuo 7 iki 9 vakarų
3325 S. Halsted St. Chicago, Ill.

Office Tel. Canal 114 Home Tel. Canal 2116
Val. 9-6 po piet. Home 9-40-41-42
Dr. A. L. Yuska
Gydytojas
Chirurgas
Gyvenimas:
731 W. 18th St., netoli Halsted St.
Office:
1900 S. Halsted St., kampas 19tos

Amerikos Lietuvių Mokykla
Mokymai: angliskos ir lietuviškos kalbų, aritmetikos, knygvedystės, stenografijos, typewriting, pirkybos taisyklių, Sv. Valst. istorijos, abėlnos istorijos, geografijos, politinės ekonomijos, pilietystės dailarašystės.

Mokymai valandos: nuo 8 ryto iki 5 po pietų: vak. nuo 7:30 iki 9:30
3106 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Dr. P. Zilvitis
LIETUVIŲ GYDYTOJAS, CHIRURGAS
3315 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Tel. Boulevard 7179

Mildos Teatras
3138-42 S. Halsted St.
Prasideda 7 valandą kas vakarą.
Subatomi ir nedėliomis 2 val. po pietų.
Zemai 15c
Viršui 10c
Čia prirokojama ir kares mokestis
Tai yra puikliausiavietė praleidimui tuosolaiko

W.S.S.
WAR SAVINGS STAMPS
ISSUED BY THE
UNITED STATES
GOVERNMENT

Taupyk ir Paskolink Pinigus

Dėdei Samui

Jam jie reikalingi Dabar! Jums jų reikės po Karei!

Pirkite Karės Taupymo Ženkliukus

Suvenytų Valstijų Valdžios Paranka neša 4% Procentą

Jūs galite pradėti su

Dvidešimts Penkiais Centais

Pirkdami Suvenytų Valstijų Thrift Stamp

Jūsų pactorius, bankierius, arba laikraštis ir daugelis agentų turų paaiškins jums apie tai, MATYKITE JUOS!

Tai yra Jūsų Priedermė! Tuomi Sučėdysit Gyvastis! Tuomi Laimės šią Karę!

F.P. BRADCHULIS
LAWYER
Lietuviai Advokatas
105 W. Monroe St. Cor. Clark Room 1207
Telephone Central 220
Gyv. 3112 Halsted St. arti 31. St.
Phone Yards 2390 Chicago, Ill.

DR. O. C. HEINE
DENTISTAS
OFISAS: Kamp. 31 ir So. Halsted St.
(Gyven mas virš Aptiekos). CHICAGO.

BUK ŠOFERIU.
tą. Niekomet nebuvo toks didelis šoferių reikalavimas kaip dabar. Mes duosime užsimegus kiek vienam pabaigusiam kursų mūsų mokykloje. Mokymai pasinaudojame individualine sistema — nuoseklus pažinimas ir praktika važinėjime automobiliu visokių rūšių. Prityrę mašinistai pamokys tamsią ir suteiks tinkamus patarimus ir nurodymus. Mūsų mokyklai netruksta geriausių automobilių ir kiti prietaisai. Užtikriname tamsiat kad tuojaus galėtum leidim. Dieniniai ir vakariniai kursai. Visas kursas \$25.00. Federal Ass'n of Auto Engineers, 1214-16 Jackson Bid (Inc.)

Apžiureta ir Peržiureta.

"The Wilson label protects your table"

Kiekviena pavieni apdengta mėsą, kiekvienas kumpis kiekviena pusė lašinukų yra apžiureta, ir peržiureta ir kartkartėmis apžiureta su žinovo rupestingumu sąžinišku atsargumu pirm pavadinimo vertu Wilsono Vairbazenkle, kadangi "Wilsono Vairbazenklis" turi "Apsaugoti jūsų Stalą".

Visi iš eilės, žinovai, peržiuretojai ir perdetiniai saugoja kiekviena smulkmeną sutaisymo su sąžiniška išikimybė.

Ir tuokart, kuomet šis maištas perina per Wilson & Co: peržiuretojus, valdžios peržiuretojai peržiuri kiekvieną atskirai su šalta kritiška akia prieš uždeiant S. V. antsvaūdą jų užtvirtinimu.

Vsiskas svarumas yra butinai reikalaujamas. Aštrumas higijeniškos valdžios yra užlaikoma visą laiką kiekviename kampe ir užkampyje milžiniškos įstaigos.

Laiks nuo laiko Mildos Teatro Bendrovės valdyba praneš per laikraštis savo programą, savo sumanymus, savo darbus. Visuomenė gali išsiaiškinti, kad tai valdyba neturėtų pasivertinti atsiekimui augščiau kultūrinį tikslų, ir tamavime taip reikalaujama dalininkų, kaip ir tautos labui. Šis pranešimas vien tegal nurodo kokioje pakraipoje bus veiklama.

Mildos Teatro Bendrovės valdyba, satant sau tokius augstus ir ne lengvai atsiekiamus tikslus nepasitiki vien ant savo ločny paslęgę, bet ant geriausių norų, užuojautos ir bendradirbystės mūsų visuomenės, daugiausiai tokių asmenų, kurie jau atjaučia reikimą vykdinimo tokių sumanymų, kurie rikiši su kultūrinio mūsų tautos gyvenimo, ir todėl atsiaukia į visuomenę, kad išleista jai ranka primtu su draugiskumu.

Pasitikėdami, kad mūsų tas pirmas atsiaukimas bus primtas tokioje pačioje dvasioje, kokioje jis yra apskelbtas, nes žiurine į ateitį su užtikrinimu, kad Mildos Teatro Bendrovė taps visų Lietuvių pagodojama ir numylėta.

Lai gyvoja lietuvių tauta! Lai vyksta visi kultūriniai Lietuvių sumanymai.

VALDYBA MILDOS TEATRO BENDROVĖS:
Walter Belnar, Prezidentas, Julius Nutwot, I Vice-Prezidentas, John Gaubas, II Vice-Prezidentas, J. J. Hertmanowicz, Sekretorius, Anton Ambrose, Iždinkinas.

Direktoriai:
Adomas Tubis, Ignacas Kukutis, Frank Zilvitis, Mykolas Raczkus, Ciprijonas Baltrunas, Antanas Tumaviche, Albert Jokubauskis, Tamas Abramaviche, Jonas Krumlin, Stanislovas Petreikis.

WILSON & CO.
CHICAGO

MILDOS TEATRO BENDROVĖS REIKALUOSE.

Pereitę utarninką, liepos 23 dieną, Valdyba Mildos Teatro Bendrovės, turėjo savo posėdį, kuriame tapo išrinkta sekanči administracija, beje: Walter Belnar, prezidentas; Julius Nutwot, I vice-prezidentas; Jonas Gaubas, II vice-prezidentas; J. J. Hertmanowicz, sekretorius; Antanas Ambrose, iždinkinas.

Administracija kaip ir visa valdyba apsiėmė tarnauti per visus sekančius metus dovanai. Bendrovės oisus, po numeriu 3133 Emerald Av., taipgi tapo dovanai suteiktas sekretoriaus visoms atelnantiems metams. Taisyklės (By-Laws) vedimui bendrovės valdymui tapo komiteto išdirtos ir visos valdybos priimtos. Tokiu būdu Mildos Teatro Bendrovė yra jau pilnai susiorganizavusi ir sutvarkyta. Raportas Komisijonierui jau yra pasiųstas į sekretorių valstijos ilinois, ir tose dionose Mildos Teatras bus iš trustee atimtas.

Apimdamas savo pareigas Valdyba Mildos Teatro Bendrovės peržiurejo dokumentus parodančius stovį A. Olaszewskio trusto, iš kurių paaiškėjo, kad Chicago title and Trust comp. ny, trustee, padmdama visą A. Olaszewskio trustą savo globon, paskolino ant pirmo mortgage \$90,000.00 išmokėjimui pirmos dalies depozitų, o už antrą pusę depozitų išuavę kreditoriams trusto sertifikatus ant sumos \$297,232.16, kas sudaro visos skolos \$387,232.16.

Mildos ir Mirgos bendrovės, paimdamos du namus, sumažino viršpaimėtą šią skolą sekančiai: pirmą mortgage \$58,500.00, ir trusto sertifikatus \$162,500.00. Tokiu būdu atliko dar ant kitų pasilikusių namų \$31,500.00, pirmas mortgage, ir \$134,682.16 trusto sertifikatus, viso \$166,382.16 skolos, o atliekę turtas susideda iš 8 namų, kaip štai rezidencijos, Kulio aptikos namo, maži teatreliai, J. Olowecio krautuvės namo, Eagle Music House namo, medinio namelio po No. 3125 S. Halsted St., murino namelio po No. 3131 Forest Ave. ir tuščio loto po N. 3131 S. Halsted St.

Toks tai yra dalykų stovis pasilikusių nuo sutvirty bendrovių kreditorų, ir kas tikisi visus savo pinigus iš trusto gauti, tegal atsimena, kad likutiant Jono Tananeviciaus namus, 8 namai, o tame skaitlyje ir jo bankinis namas buvo parduotas už \$36,000.00. Jeigu ir viršpaimėti namai A. Olaszewskio trusto bus parduoti panašiai, tai kreditoriai, turintieji savo trusto sertifikatus, bus laimingi, jeigu gaus po 5 centus už dolerį.

Tuos dalykus Mildos Teatro Bendrovės valdyba praneša visiems kreditoriams, kad jie suprastų svarbą sutvirty bendrovių, ir nauda, kokią jos kreditoriams gabeną. Berods, daug visokių paskalų ėjo apie vertiamas bendroves, bet tos visos paskalos yra grynu melu, nepamatuotu jokiais faktais. Jeigu kreditoriai nebūtų klausę visokių melagiu, bet tuojaus po išmokėjimui pirmos dalies depozitų būtų paėmę visus namus iš trustee, tai iki šiam laikui būtų gavę randomi gražius kelis tukstančius, ir jų turtas nebūtų buvęs pavojuje licitacijos. Klausant gi melagingų paskalų kreditoriai prarado pusantų metų randas. Tokia tai nauda kreditoriams atgabeno visoki paskalų leidėjai, kurie stengėsi grauti organizavimo darbą, bet neįstengė jokio lintruktivio darbo atlikti. Pagaliaus jie nesugebėjo nei sugrauti tveriamų bendrovių, nei kitų sutvirty. Sugebėjo vien padaryti skriauda tiems kreditoriams, kurie jų melagingų paskalų ir "paaiškinimų" klausė ir dar klausia.

Šitie visi tvirtinimai yra paremti dokumentais, prieinamais kiekvienam kreditorui rekorderio ofise, ir Trust Agreement No. 6340.

Prie tos progos yra pranešama visiems kreditoriams, kad nežiurint, jog suma trusto sertifikatų sudėta atėmimui Mildos Teatro dar nepilnai pasiekė \$140,000.00, teatras bus iš trustee atimtas taip greitai, kaip greitai iš Springfield sugrįžs raportas komisijonierų, su Certificate of Complete Organization. Visi tie, kurie nusipirko šėras mūsų bendrovės, gale metų gaus procentą už savo pinigus, šėras gales parduoti gaudami už jas tinkamą kainą. Dalis gi sumos \$140,000.00, kuri nebus trustui sumokėta jo sertifikatais, pasiliks po globa trustee taip, kaip ir visi atliekė namai. Nauda nuo tos sumos eis trustee taip, kaip eina visos randos iš namų jo globon esančių. Todėl, bendrovės dalininkams nėra svarbu ar daugiau kreditorij pasinaudos iš tos bendrovės ar ne, nos liekvienas dalininkas už savo šėras gaus dividendus gale metų. Valdybai jėgi nėra svarbu ar daugiau kreditorij prisirakys prie bendrovės, ar ne.

Apsvarčius viršpaimėtas aplinkybes, valdyba Mildos Teatro Bendrovė jaučiasi padėjime atlikti visas savo pareigas su pilna nauda savo bendrovės dalininkų. Tačiau, atminus, kad daugumas kreditorij A. Olaszewskio trusto pasivėlinio prisirakyt prie tos bendrovės ar tai dėl priežasčių neuzistikėjimo, kad tas darbas bus atliktas ar tai dėl kokių, nepažinančių iš blogos valios, nupurdė suteikti atsilikusiems kreditoriams dar vieną pręga nusipirkti Mildos Teatro Bendrovės šėras už jų trusto sertifikatus, pakol suma trusto sertifikatų nesudarys pilnai \$140,000.00 ir visi rėšiai bendrovės su trustee nebus užbaigti.

Nuo šios dienos iki 15 dienių August mėnesio, 1917 metų, Mildos Teatro Bendrovės šėras bus parduodamas už A. Olaszewskio trusto sertifikatų sekančiomis išlygomis: \$10.00 trusto sertifikatais ir 50 centų pinigais už kožną šėrą. Nuo 15 dienos Augusto, pakol nesudarys pilna suma \$140,000.00, kožnas šėras Mildos Teatro Bendrovės kainuos \$10.00 trusto sertifikatais ir \$1.00 pinigais.

PASTABOS:—Mildos Teatro Bendrovė rezervuoja sau teisę atimti aplikacijas perkančių šėras, jeigu asmuo norintis šėras bendrovės pirkti, pasirodys bendrovei nepageidautas. Trusto sertifikatai bus priimami kaip užmokėstis už šėras tikrai, taip ilgal, kaip ilgal suma \$140,000.00 nesudėsis. Po tam tos bendrovės šėras bus parduodamos tikrai grynais pinigais po \$10.00, arba brangiau, kaip bendrovės reikalai nurodys.

Norintieji pirkti Mildos Teatro Bendrovės šėras už A. Olaszewskio trusto sertifikatus, tegal kreipiasi pas sekretorių bendrovės, į bendrovės ofisą po No. 3133 So. Emerald Ave., Chicago, Illinois. Kreditoriai iš tolimesnių vietų gali prisijūti savo trusto sertifikatus per pačią pasirašydami ant antros pusės trusto sertifikato, o atgal pačią gaus pakvitavone.

Bendrovės šėras bus išduotos visiems užimokėjusiems dalininkams pradedus nuo 15 iki 30 August, 1918. Tie, kurie savo įžanginių mokesčių neuzistikėjimo, tegal ta atlieka taip greitai, kaip žems yra paranku, kad visi gautų gauti savo šėras ir dalykas būtų atliktas. Kas neužimokės mokesčių per visus metus, tas už pirmus metus negaus procento, ir šėras jam bus išduotos tikrai už vienų metų, kad kitiems dalininkams bus net mės dividendas.

Smulkesnių dalykų paaiškinimų suteiks bendrovės sekretorius.

Kada Mildos Teatras bus atimtas iš trusto, šėras išduotos visiems dalininkams, ir visi paprasti bendrovės reikalai atlikti, ir irais į paprastas vėzes, tada bendrovė valdyba pradės vykinti kultūrinis užnamymus, pakelimiui lietuvių tautos vardo.

Dalykai, kuriuos Mildos Teatro Bendrovė mano vykinti lietuvių gyvenimui, visų pirm bus surišti su gražiojo meno ir žuvis. Yra manoma sutvirty dalios ir sceniško meno rateli, kuris turėtų už pareigą išdirti profesionalus lietuvių sceniškas spēkas. Lietuvių tautai truksta artistų dramatiški, muzikalių ir panašių pagratinčių tautos gyvenimo. Tautai mūsų pradėjo gyvuoti, be daugelės jos dirvų yra dar nepajudinti. Tai esame toli dar atsilikę nuo kitų kultūriškai tautų. Mildos Teatro Bendrovė, su pagalba mūsų visuomenės, stengsis visas spragas užpildyti, ir pasitiki, kad jos pastangos atneš mūsų tautai ir nauda ir garbę.

Berods, užduotiniai, kuriuos Mildos Teatro Bendrovė sau stato, yra sunkūs atsiekimui, ir reikės sunkiai pasidabuoti per eiles metų pakol mes sulauksime tokių žiburių dirvoje gražiojo meno, kurie iškeltų lietuvių vardą pasauliui ir parodytų svetui, kad gabumais ir pamanomis lietuvių yra kultūriškaius tautos lygus. Tačiau nėra užgintjama daktu, kad priimtų gabumų mūsų tautai netruksta. Gabumus tuos reikia išobolinti pakol jie įjys vertę ant scenos. Tas tobulinimas res but atliekas sistematiškai, per tam tikras mokyklas, kaip yra daroma su visomis kitomis profesijomis, kaip štai: advokaty, dailiaru, inžinieriu ir kitų. Lengvais ir pigiais būdais mes savo tikslo neatsieksime.

Laiks nuo laiko Mildos Teatro Bendrovės valdyba praneš per laikraštis savo programą, savo sumanymus, savo darbus. Visuomenė gali išsiaiškinti, kad tai valdyba neturėtų pasivertinti atsiekimui augščiau kultūrinį tikslų, ir tamavime taip reikalaujama dalininkų, kaip ir tautos labui. Šis pranešimas vien tegal nurodo kokioje pakraipoje bus veiklama.

Mildos Teatro Bendrovės valdyba, satant sau tokius augstus ir ne lengvai atsiekiamus tikslus nepasitiki vien ant savo ločny paslęgę, bet ant geriausių norų, užuojautos ir bendradirbystės mūsų visuomenės, daugiausiai tokių asmenų, kurie jau atjaučia reikimą vykdinimo tokių sumanymų, kurie rikiši su kultūrinio mūsų tautos gyvenimo, ir todėl atsiaukia į visuomenę, kad išleista jai ranka primtu su draugiskumu.

Pasitikėdami, kad mūsų tas pirmas atsiaukimas bus primtas tokioje pačioje dvasioje, kokioje jis yra apskelbtas, nes žiurine į ateitį su užtikrinimu, kad Mildos Teatro Bendrovė taps visų Lietuvių pagodojama ir numylėta.

Lai gyvoja lietuvių tauta! Lai vyksta visi kultūriniai Lietuvių sumanymai.

VALDYBA MILDOS TEATRO BENDROVĖS:
Walter Belnar, Prezidentas, Julius Nutwot, I Vice-Prezidentas, John Gaubas, II Vice-Prezidentas, J. J. Hertmanowicz, Sekretorius, Anton Ambrose, Iždinkinas.

Direktoriai:
Adomas Tubis, Ignacas Kukutis, Frank Zilvitis, Mykolas Raczkus, Ciprijonas Baltrunas, Antanas Tumaviche, Albert Jokubauskis, Tamas Abramaviche, Jonas Krumlin, Stanislovas Petreikis.

WILSON & CO.
CHICAGO

WILSON & CO.
CHICAGO

WILSON & CO.
CHICAGO

WILSON & CO.
CHICAGO

WILSON & CO.
CHICAGO

WILSON & CO.
CHICAGO

VETINIS ŽINIOS.

Inžinierius T. Naruševičius, viešesios Chicago pereiną savanoriškai išvažiavo į Milwaukee, Wis., kur jis apžiūrės dar keletas svarbesnes dirbtuves. Chicagoje budamas, jis apžiūrės ir apžiūrės visas elektrinės miesto įstaigas, West Pullman vagonų dirbtuves, elektrinės stotis kaip miesto, taip ir už miesto ir kitas svarbesnes mechaniškos ir elektrinės inžinierystės įstaigas. Pasakojo, kad daugelį žingėdžių dalykų jam teko matyti ir kad vietiniai inžinieriai ir dirbtuvių perdirbiniai labai maloniai viską parodėdavo ir visur apvedžiodavo Maskvos miesto atstovą.

Beje, p. Naruševičius, užsimindamas apie tai, kad ir Lietuvoje reikės po tūto atnaujinti industriją, davė patarimą Amerikos lietuviams, kurie mano po karės grįžti Lietuvoje ir užimti ten tokią ar kitokią išdirbystę.

Prie to reikia rengtis jau dabar. Amatininkai, arba žmonės, kurie mano Lietuvoje užimti išdirbystę—sąskę p. Naruševičius, —gerai padarys, jeigu jau dabar susitars tarp savęs ir turės galimybę sudėti kapitalą savo "biznio" vartymui Lietuvoje. Bet to negana. Aš duociau dar vieną patarimą, kurį gali jėms būti labai naudingas.

Kas mano užimti kokią nors išdirbystę Lietuvoje po karės, tegu pasirūpina čia ir visas reikalingas savo išdirbystei mašinas ir tegul jas vežasi sykiu su savim Lietuvoje.

Kodėl, ar tai ten negalima bus gauti?—pasiklausta p. Naruševičius.

—Yra keletas priežasčių, kurių dėlei apsimokėti vežtis su savim Amerikoniškas mašinas—atsakė inž. Naruševičius.—Viena, kad po karės mašinų bus sunku gauti ne tik Lietuvoje, bet ir visoje Europoje ir jos bus brangios. Antra gi tie, kurie atvyks Lietuvoje su amerikoniškomis mašinomis ir išsų pradės biznį kaip reik, gali nesibijoti jokios konkurencijos, nes niekas be mašinų negalės jėms su padaryti. Amerikoniškų mašinų man čia teko matyti labai gerų ir kas jas su savim pasiims, tas klaidos nepadarys.

Toks yra patarimas lietuviams p. Naruševičius, kaip patyrusio inžinieriaus. Kaipio lietuvio patarimas savo tėvynainiams yra toks:

"Jūs, amerikiečiai, visi esate kapitalistai, sulęginus su nuvargintais lietuviais Europoje. Su pagelba mus broliai Europoje jėms privalote ateiti, nes niekas daugias tos pagelbos europiečiams suteikti negali. Mano nuodėdus patarimas ir prašymas yra, idant visos amerikiečių partijos stengtųsi sueti bendrai darban bent nekuriose reikaluose, kaip sakysim ir Lietuvos šelpime. Aš girdžiu, kaip nekuriu sako, kad prie tokio bendro darbo sueti negalima, kad jau ne sykį buvo mėginta. Aš manau ir prisijūrečiau jūų čia gyvenimui ir veikimui ir žinau, kad sueti sunku, nes pas jūų santikai yra navatni. Bet tegul Amerikos lietuvių partijos mėgina sueti—syki, du, tris, dešimtis, dvidešimtis sykių tegul mėgina—gal ir susikabės, susipras ir su eis... O tuom taru didžiausia visų Amerikos lietuvių pareiga, nežiurint prie kokios "as partijos prigulėtų, yra ta, kad visi lietuviai užsidėtų ant savės reguliarišką mėnesinę mokestį nukentėjusios Lietuvos reikalams. Amerikiečiai privalo šita mėnesinė medžiavos darbą rimtai atlikti. Kitaip jie negalės ir akių parodyti prieš savo brolius lietuvių Europoje."

Iš Milwaukee p. Naruševičius rėžta New York, kur jo laukia svarbūs reikalai, surišti su jo pasiuntinyte. Prieš išvažiavimą p. Naruševičius pastojė TMD nariu.

Dr. Šlupas pereiną panedėlį skaitė paskaitą apie Lietuvą anglų kalboje amerikonom, susirinkusiems City Club. Rinktinės amerikonių publikos buvo didėliai prisirinkę ir iš visako galma bu-

vo matyti, kad paskaita buvo užganėdinanti. Anglų laikraščiuose tilpo apie tai paminėjimai.

Panedėlyj Dr. Šlupos išvažiavo į Pittsburgh, kur jis laikys paskutines savo šito maršruto prakalbas. Iš So, Omaha ir Sioux City Dr. Šlupas su p. V. K. Račkaušku buvo pargrįžė nedėdienį išsėty, idant "pagauti" traukinį į Westville, Ill., kur turėjo atsibūti nedėdienio vakare prakalbos. Traukinio tačiau "nepagauta," o kitas čjo tik vakare ir tokiu būdu prisiėjo mušti telegramas, kad Westvillej prakalbos neįvyks. Dr. Šlupas prašė "Lietuvą" apie tai pažymėti ir laikraštį, idant westvillečiai žinotų, jog tas atsitiko ne iš blogo noro.

Pas Račkauškas išvažiavo tiesiog New Yorkan panedėlyj išsėty, nebaigdamas nei savo maršruto. Prie tokio nusprendimo jis priejo, pamatęs paskutinį "Tėvynės" numerį—bijėjo, kad paliktas jo vietoj laikinai redaguoti "Tėvynę" Pranas Butkus nenuklampo "Tėvynės" į New Jersey pelkes.

Leitenantas Dr. Step. Biežis pereiną nedėdienį atvyko ant poros dienų Chicago iš Camp Sherman, Ohio. Leitenantas Biežis buvo užėjęs ir "Lietuvos" redakcijon ir pranešė, kad jį tapo dabar paskirtas prie "Base Hospital" į Camp Sevier, Greenville, So. Carolina.

Leit. Biežis išrodo gerai ir pasakojo, kad kariškoji tarnystė jam patinka. Tikisi turėti laimikį ir netrukus patekti anapus "balos."

Lietuvos neprigulmybės reikalais Leitenantas Biežis labai domauja ir klausinėjo vėliausią žinių. Prie šios progos paaukavo Lietuvos Neprigulmybės reikalams \$5.00 ir žadėjo po tiek pat aukauti kas mėnuo.

Visiems savo draugams ir pažįstamiems, kurių jam neteks pamatyti asmeniškai, jis siunčia asveikinimus per "Lietuvą."

Aukos. Tarp surinktų Chicagoje aukų laike Dr. Šlupo prakalbų pažymėtinos yra sekančios dideinės aukos Lietuvos Neprigulmybės Fondui (kiti nenorėjo, kad jį aukos būtų garsinamos: abelna aukų suma buvo paskelbta pereinam numerij):

J. Molis—\$20.00.
P. I. Andrusėvičaitė—\$10.00.
J. Bagdžiūnas—\$5.00.
Po \$2.00: J. Budrikas, Ver-telka.

Po \$1.00: V. Katkevičia, M. Meldaiš, Juška, Dr. Zimontas, J. Nemasis, J. Satkauskas, S. Janušauskas, J. Pajauskas, F. Poška, K. Jokšas, J. Kulis, Kon-dratas, K. Dargelis, P. Beinoris, F. Julišauskas, A. Kvedaras, K. Vičas, H. Sideravičius, Jonas Visgirdas, J. Starkutis, J. Kulis, F. Juška, M. Barbuška, K. Zamauskas, J. Zirtauskas, J. aura, J. Račkauškas, Z. Mic-kus, J. Povilaitis, S. Venskus, K. Jokšas, S. Valančauskas, T. Pakalnis, J. Sakalauskas, J. Cy-zienė, S. Kvietkauskas, J. Gi-raitis, J. Jetraitis, J. Zubavičia, V. Kebaitė, F. Zukas, J. Žvirgž-dis, J. Mikutis, F. Palonis, V. Kernaitis, J. Mockevičia, J. Bag-donas, J. Galinskas, K. Kaula-kis, K. Stapulionis, B. Varsaius, Šuolienė, A. Micėvičius, J. Sat-kauskas, J. Dragunas, J. Ugen-tas, K. Barbuška ir M. Palionis.

176-ta SLA. kuopa—\$3.00.

A. Radomskis, S. Janulevičia, J. Saunora.

Iš TMD. 22-ros kuopos. Praeitą nedėdienį 22-tra TMD, kur turėjo reguliari mėnesinį susirinkimą. Nežiurint karštos dienos, susirinkimam atsilankė nemažas skaitlis narių. Pažymėtina, kad 22-tra TMD, kp. išrinko ateinančiam prieškalėdiniam sezonui "Pramogoms surengti komisiją." Pramogos žada būti nepaprasto turio, prisitaikant prie dabartinių laikų. Į minėtas pramogas TMD nariai bus įleidžiami uždyka, gi pašalinę publika už mažą įžangą.

Programai žada palytėti klausimus, kurie paličia mūsų viešąjį gyvenimą. Bus mėginta bešališkai ir nuodugniai nušviesti

tuos klausimus su pagelba tam tikrų prelegentų.

Kaip TMD nariai, taip lyginai ir pašaliniai yra kviečiami žemiau padėtu antraštu prisijūsti klausimui apie tai, kas jiems daugiausiai žingėdu būtų išgirti. Surinktieji klausimai bus sugrupuoti ir laike pramogos programo bus per tam tikrą prelegentą plačiai ir prieinamai išgildinti, vėliaus-gi TMD. organe sutraukoje apskelbti, kad ir platesnė visuomenė su tuo susipažintų.

Dr. A. L. Graičunas.
3310 S. Halsted St.

Visi vedusie po gegužio 18 d. 1917 m. ir esantieji "drafto" amžiuje tapo perkelti iš ketvirtos klasios į pirmą klasę. Jeigu gi jie turi duoti užlaikymą kam nors, tai toki perkelti į antrą klasę. Visi, kurie dabar yra perkelti pirmon klasion, bus pašaukti kariškon tarnystėn šio rugpjūčio mėnesij.

Ivairumai. Sekančią savaitę panedėlyj prasidės Chicagoje Suvalstijų Dentistų Draugijos konvencija, kuri tęsis net iki pėtyčiai. Dabavus vieni iš žymiausių dentistų visame pasaulyje.

Lietuviai dentistų pacientai, jei u neas tomis dienomis lietuvių lentistų ofisuose, lai žino, kad jie su konvencijoj. Visi Chicago "etuviai" dentistai prie minėtos organizacijos priklauso.

Jonas ir Emma Judeikiai pereiną ketvergą susilaukė pirmo dukters. Kaip dukė taip ir motina—gerai jaučiasi, o tėvas, Jonas Judeikis, laikantis graborišką įstaigą prie 4505 So. Hermitage Ave., žinoma, nemažai tuomi dižiūojasi.

Bridgeportot moteris ateinančią nedėdienį rengia šeimynišką išvažiavimą į Beavary Hills, kur žada dalyvauti ir keletas žymių amerikonių.

Pranešama, kad fotografistą Joną Rašinską, gyvenantį prie 3200 So. Halsted St., patiko nelaimė. Vienas jo vaikas susirgė liga vadinama "Infantile Paralysis" (Vaikų paraližius).

IŠVENKITE VASARINIŲ KĖBLUMŲ.

Per karštas vasaros dienas yra labai didele pareiga išvengti vidurių kėblumų. Bet jeigu jūų laikysite savo vidurius liuosais ir išvalytus nuo užkrečiamų ligų su pagelba Trinerio Amerikoniško Kartaus Vyno Elixiro, tai jūų jausitės smagiais ir ne-kentėsite nuo kėblumų, kad ir laike didelių karščių. Trinerio Amerikoniškas Kartaus Vyno Elixiras išvalo vidurius be gnaibymo ir užlaiko juos švariais, jįsai yra taigpi labai priimtus ir nepakenkia net jausiausiama pilvui. Jūų ne-kentėsite nuo užkigtėjimo, nevirškinimo, galvos skaudėjimo, nerviskumo, nupuo-limo ir t.t. ir praleisite vasaros sezoną smagume ir linksmai. Kaina \$1.10. Aptiekose.

Trinerio Linimentas yra labai populiariskas, nes jo veikimas yra greitas ir tikras. Tai yra geriausia gyduolė reumatizmui, neuralgijai, strėnų gelimui, išsi-sukimams, tinimams, skaudan-tiems muskulams ir nuvargu-tioms kojoms. Kaina 35 ir 75c. —Joseph Triner Company, Išdir-bantį Chemikai, 1333—1343 S. Ashland Ave., Chicago, Ill.—App

Mano veidas po vartojimui. Mano veidas prieš vartojimą. Tikrai moteris gali material pagelbėti. Del jos, merginos ir moters, kurios turite plaukus ir nuburtus veidus ir abelna odos nevartams, as turite del jos Cream, kuris yra suauzta pas gal Europos daktaru receptus ir jeigu jūų vartosite šį creamą vpo keletą kartų, tie bjaurus nuburtus ir slakotumai visai pranyks ir jūų veidas bus švelnus, kaip alkosne taip dailus, kaip marmoras, ka ne gvarantuojame, arba sugrąžiname p uga. Kaina už puoduką, drauge su nurodymais, kaip vartoti, tikrai \$2.00. Iđekite savo laišin 25 centas markėmis, arba sidabriniais o liku sus užmokėsite, kuomet atpaikysite laišinį. Jūs galite šį creamą pirkti tikrai pas mus. Rasykite pas: Mrs. Nellie Y. Wolnar, 311 E. 75-th St., New York, N. Y.

Svarbus Numeris.

8-2-18

Kuomet pasiūniate mums pinigų, tēmykite savo numerio persimainymą.

Jeiga ant Jūsų laikraščio adres numeris yra tokis, kaip tas viršuje, arba pirmasis dar net mažesnis, tai skubėkite sutvarkyti savo reikalus.

Numerio reikšmė. Pirmasis numeris reiskia mėnesį, antrasis — to mėnesio dieną ir paskutinis — metus.

Visi žino, kad metas turi 12 mėnesių, kurie vadinasi ir numeruojasi taip:

1. Sausis
2. Vasaris.
3. Kovas
4. Balandis
5. Gegužis
6. Birželis
7. Liepos
8. Rugpjūtis
9. Rugsėjis
10. Spalių
11. Lapkritis
12. Gruodis

Taigi viršminėtas numeris turi šita prasmę:

Kuomet Jūs tik gaunate laikraštį "Lietuvą," ant geltono popierėlio Jūs matote savo pravardę ir tuojaus už jos matote tris dviem brūkšneliais perbrauktus numerius, o tie numeriai Jums parodo, kad esate užsimokėję už laikraštį "Lietuvą" sakysim, iki 8-3-18, kas reiskia RUGPJŪČIO 3 d., 1913 m.

Kiekvienas laikraščio "Lietuva" numeris Jums parodo ir primena, ant geltono popierėlio iki kada Jūsų prenumerata yra užmokėta, todėl Jūs negalite užmiršti, laiku apsimokėti, nei negalite to nežinoti.

Jūs geras darbas. Kuomet Jūs užmokate už laikraštį prenumeratą ant laiko, Jūs padarote labai daug gero mums: suėdinate mūsų darbą, dvi atvirutes, o kartais dar prie jų dviejų ir laiską. O visa tai mums kainuoja darba, laiką ir pinigus.

Suėdinate krastos patarnavimo darbą, o tuom remiate valdžia jos siądieninėje svarbioje valandoje. Jūs pirmiaus to nepadarėte, nes visai tas Jums mislin neatėjo, bet dabar mes pasitikime, kad Jūs ir mes — dirbsime vienybėje.

Jūs gerai žinote, kad ant visko kainos labai pakilo. Tas palietė ir mus — pabrango popiera ant kurios spausdiname Jūsų laikraštį "Lietuvą"; pabrango darbininkai, kurie atlieka darbą, prie spausdinimo Jums laikraščio, o mūsų kaina už laikraštį nepakilo. Kad jį ir nepakiltų, mes tik vieno nuo Jūsų laukia-me — Laiku užsimokėti už laikraštį "Lietuvą."

Suyskite pinigus, LITHUANIAN PUB. CO., 814 W. 33-rd St., Chicago, Ill.

"Lietuvos" skaitytojai! Ar pats jau pagelbėjai mums prie įsteigimo dienraščio? Mės laukiame tavo žodžio.

Pajieškojimai.

Pajieškau savo sesers Sofijos Zamolskaitės, po vyru Grudlinską. Da metu aigal gyveno Laporte Ind. Turu sėrbu reikalą, otašau kitę, ar kas žino jį, praneškite man ant šio adreso:

John Zamolski, 9 E. Walnut St., Stanford, Conn

L. P. Motkiuks (angliškai rašosi Louis P. Matrick), pastojusis kariūmenėn ir neseniai išvažiavusis Francuzijon, pajieško savo brolo ir gyvenančio Chicago ant West Side. Tegul atsišaukia prie Kazi Jokšis, 652 W. Madison St., Chicago, Ill.

Gaus žinių apie savo broli.

Pajieškau savo draugo Jonę Eidėjauš iš Kauno gub. Telšė pavieto, įlanki volasties, Sodo Delbilų. Pirmiaus gyveno Chicago ant 16-tos gatv. Tai gal pajieškau savo sesers Albertos Jokšaitės, gyvenusios pirmiau Brock-ton, Mass. Jis pats, ar kas apie jį žino, teikis atsišaukti sekantį adresu:

Chas Jokšis, 4 "Lietuva" 814 W. 33-rd St., Chicago, Ill.

Pajieškau savo broliū Petro ir Edvardo Rūmš, kurie pae na iš Kauno gub. Raseinių pavieto. Sveikos parapijos, Stemplų kaimo. Pirmiau gyveno Chicago. Meldžiū atsišaukti šiuo adresu:

Antanas Rūmša, 2311 Forbes St., Pittsburg, Pa.

Geriausias būdas dėl itinimo

Neturi stokuoti nei vienam namo

PAIN-EXPELLER

Jau nuo 50 metų yra vienu iš namųlėjų naminių bėdų paslėpynais ir visame pasaulyje.

Tikras tikrai su pažįstamais "IKARA" 50c. ir 10c. butelinas visose aptiekose arba atstovams

F. AD. RICHTER & CO., 74-80 Washington Street, New York, N. Y.

Ka Reikia Išrasti

JAUGU norite žinoti, ka išrasti ir koki išradimai gali būti reikalingi, tai rašyk reikalaujamas mums Lietuviškoje kalboje knygtę n. v. "LIETUVISKAS ISRADZAS" kurią kiekvienam išsiunčiame "DYKAI" ir 3 Jums parodys ka ISRASZTI. KAI PAUTI PATENTĄ IR KAI JI PARDUOTI. AMERICAN EUROPEAN PATENT OFFICES INC. 256 Broadway (LA) New York, N. Y.

JOSEPH A. AMBROSIOUS

LIETUVIS ADVOKATAS

Veda visokias bylas visuose teismuose

Ofisai:

69 W. Washington Street

Rooms 1008-1009, Tel. Central 2579

3214 So. Halsted St., Tel. Yards 7271

CHICAGO, ILL.

Koncertinių Išdirbystė

Pearl Queen Koncertina

Nemokėk Pinigus Bereikalo

Paroduodame už žemiausią kainą, kur kitur taip negausi. Mašinelių laikams drukuoti ir ofiso darams yra naujausias mados. Užlaikom visokių laikrodžių, žiedus, šliubinius ir deimantinius; gramofonus lietuviškais rekordais ir koncertinių geriausių Balalaikų, gitarų ir smuikų, kokių tik reikia. Dirbame visokius ženklus draugystėms, taisome laikrodžius ir muzikališkus instrumentus atsakančiai. Kurie prisigs trijų centų krasių ženklų gaus katalogą veltui.

STEPONAS P. KAZLAWSKI

4632 So. Ashland Ave. : : Chicago, Ill. : : Telephone Dr. er 7309

Nuga-Tone

DIDIS SVEIKATOS TVEREJAS

Padara Galvą, Raudona Kraują, Stiprus Nuoatlinius Nervus ir Tvirtą Vyriškumą ir Moteriškumą.

Stebuklingi vaistai nuo abelna nuvarginto ir nualsinto kuno ir proto, liudumo arba melancholijos, biuriu sapnų, stoko energijos, num žinto gyvin-gumo, nerviskumo, blogo apetito, stoka raudono kraujo arba anemijos, tingos cirkulacijos kraujo, žudymo kuno, neguomulavino vidurių, išputimo po valgiu, slausmo pilve po valgiu, tulzinio, užkietėjimo skilvės, smirgti kvapo, neprimmo skoni burnoje, apdankito liežuvo, sunkaus galvos skaudėjimo, neuralgijos. Nuga-Tone yra paskmingi vaistai del

givanančių šiltam ir dregnam klimatė, kuriam Malaria viešpatauja.

Nuga-Tone suteikia Sveikatą, Stiprumą ir Spėkas. Padidina apetitą ir guomulavimo viduriu, padara viduriavimo liuosą ir regularišką, priduoda naujo veiklumo visiems sanariams kuno. Suteikia sveiką veikmę širdies, vara šiltą srovę tiršto raudono kraujo ir visais dalis kuno, priduoda šviežą raudonumą išblyškusiame veidui ir žibumą akims.

Musu Absoliutiška Gvarancija.

Mes tikrai gvarantuojame, jog busitė pilnai užganedinti vartojant Nuga-Tone, ar mes sugrąžinsime Jums pinigus. Kožna bonkutė talpina devynias-dešimtis (90) pilių. Vienam mėnesiui gydymo, kaina kuriu yra vienas (\$1.00) doleris, arba šeši mėnesiai gydymo, šešes bonkutes už penkis (\$5.00) dolerius. Jeigu vartojant Nuga-Tone per dvidešimt (20) dienu nebusite pilnai užganedinti pasėkimu, sugrąžinkite lyktus pilies ir bonkutę, o mes betarpiškai sugrąžinsime Jums pinigus. Matote, jog negalite prapuldyti ne viena centu, jeigu vaistai ne bus pėskmingi. Mes imamė visą riziką ant savės. Mes negaletume įstengti daviu jums tokios gvarancijos jeigu nežinotume kad Nuga-Tone padarys viską, ka čionais tvirtiname.

Skaitykite ka tie žmonės saka apie Nuga-Tone.

NATIONAL LABORATORY, Chicago, Ill. Elwood City, Pa.

Gavau jū, laišin į Nuga-Tone piliutes ir turiu pasakyti, jog esu visai užganedintas jūų vaistais. Mėdžiū prisistai dvi bonkutes Nuga-Tone piliutiū. Aš daviau kialela piliutiū savai protėli del plėbanyvės ir jam labai patika. Aš stelinu vieną bonkutę del jio. Prisistai \$2. Suiskite vaistus ka greitiausai.

Su pagarba, GASPARD BERSEK, Box 547.

NATIONAL LABORATORY, Chicago, Ills. Shenandoah, Pa.

As esu labai užganedintas nuo jūų Nuga-Tone. Esu labai sveiks po jūų vartojimo. JOE DOMBROWSKI, 333 W. Coal St.

Stellukite vaistus ant duo kuponu.

NATIONAL LABORATORY, 1233 W. Madison St., Chicago, Ill.

Gerbiameji: Prisistai \$..... ir meldžiū prisistai man..... bonkutė Nuga-Tone.

Vardas ir pavardė.....

Gatvė ir No. ar R. F. D.....

Miestas..... Valstija..... L 7

LIETUVA

¹⁰⁰ LAISVA IR NEPRIGULMINGA – DABAR ARBA NIEKADOS⁹⁹

1892

1917

Pēr eiles metų mēs lietuviai buvome skriaudžiami. Atėjo laikas, kada mēs visi mintimis ir darbais peļys ī peļi turime stot uz musų Tėvynės gerovę, už LAISVĄ, NEPRIGULMINGĄ LIETUVĄ.

Tiktai laikraštis, kuriam apeina LIETUVOS likimas, gali mums nurodyti, kokių būdu mēs geriausiai galime pasidaruoti labai TĖVYNES LIETUVOS.

Laikraštis "LIETUVA," kuris per 25 metus su pasišventimu gynė LIETUVOS reikalus KAS SAVAITĖ, neužilgo taps DIENRASČIU ir darbuosis KASDIENĄ labai LIETUVOS.

Kviečiame kiekvieną lietuvį ir lietuvę prisidėti prie šio naujo dienraščio.

"LIETUVOS" SKAITYTOJAI! Kaip skruzdės po šapelį, taip mēs po šerą po kitą sunėškime ir turėsime laikraštį "LIETUVĄ" savo namuose KASDIENĄ.

Noredami platesnių žinių, rašykite TUOJAUS. Gausite knygutę apie dienraštį UŽDYKĄ.

Adresuokit taip:

"Lietuvos" Dienraščio Komitetas
814 W. 33rd St. Chicago, Il.